

అమృతం

30859

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

సంపుటము 3

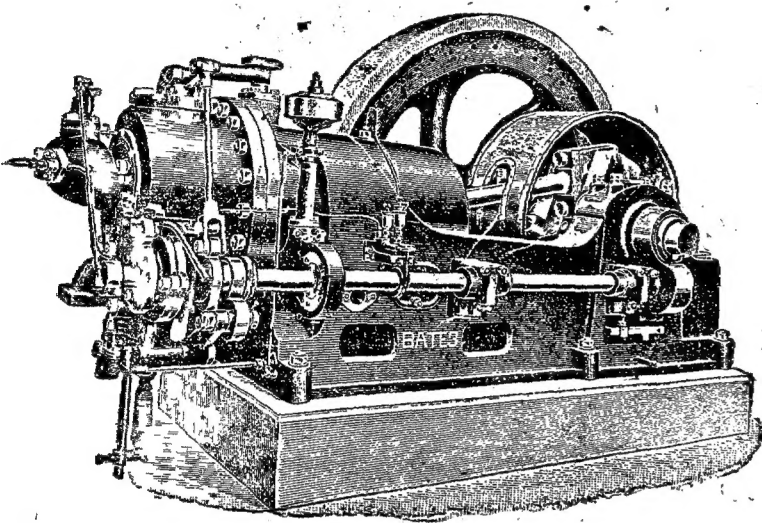
చెన్న పట్టణము 1916 నం॥ అక్టోబరు నెల 6 వ తేది శుక్రవారము

న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ శ్వ యు జ మా స శు క్ల న వ మి ర్.

No 157

నంచిక ౧౫౭

బేటుగోల్డు మెడల్ శెమిడికల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈ క్రూడ్ టయిపు ఇంజనులు యెటు వంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్ తో నయినను సుమారు ఒకమాసము వేపరయి జరు విప్పి శుభ్రపరచ నక్కరలేకయే మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. సాధారణ మైన ఆయిల్ యింజనులవలె యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక వాటికొరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్ గా సగము మాత్రము యీ యింజనులు తీసి కొనుచు వాటికంటె వేయివెట్లు తృప్తి కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్రములు మొదలు 50 గుర్రముల పవరువరకు వీటియొక్క స్పీరు సామానులు సహాయ పుడును ప్లాకులో సిద్ధముగా నుండును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.

బ్రాంచిలు: బెజవాడ, రాజమండ్రి

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు. 3.

ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి చెందిన నాటికాగ్రామ విద్యాపారంగతులైన విద్యాకృత. వనదానాధ్యులు, కవి శ్రీవివాస అయ్యంగారు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరిలచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును అభ్యాసకర్తకులు ను, స్వరజతులు, వర్ణములు, శాస్త్రాచార్యుల కృతులు, పాత్ర సంబ్రహ్మణ్యమ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు, సుమారు 140 పురు బడులును స్వర, సాహిత్యకళా లకుగురులు లేర్పరచిఅందరికి నులభముగ గ్రాహ్యమగుటల వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యవియము, వీణ ఈ కళా సుహృద్ ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి సుపర్యాయ విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. కవితాగ్రామ 16 పుటలు పైజు. 500 పుటలు. దశరతి గ్లేసుకాగితములో ముద్రము కాళితో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మొసర్పు హో అందు కంపెనీ,

282

పింటర్స్, మద్రాసు

అమృతాంజనము

లోకప్రఖ్యాతిచెందిన దివ్యామృతము

నకలనొప్పులకు సంబీవిని వంటిదని అనేకులవలన పొగడబడియున్నది.

తలనొప్పుల మాన్పును

వాయువుపోట్ల బాపును

బెణుకుల భేదించును

దగ్గును తగ్గించును

పడిశమును పోగొట్టును

తేలుకాటును తీసివేయును

బాధలను పోగొట్టుటకు

పరమహంస క్రియ

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

చకలు వందులను చూచి మోసపోకుడు!

పంచభాషలలో వీటిని చూచి కొనుగడు!!

అమృతాంజనము డి.పో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

అం (ఇ) జ్జ త్తయి. (జ ౭౭౦ ప్పై: లక్ష్య విషయము.)

[illegible]

సభ సం॥ ఆశ్వయుజ శు॥ ౯ శుక్రవారము

వేలం నోటీసు.

పోన్నూరు శ్రీభావనారాయణ సహాయ రయసు ఫ్యాక్టరీ క్రింద నుండే ఫలమున్నూ, కట్టడ ములున్నూ, సామానులున్నూ, యింజను బాయ లరులున్నూ, వేలంపాటలో విక్రయించుటకు నోటీసు:—

1. సదరు ఫ్యాక్టరీని విక్రయించుటకు భాగములు ది 14.8.16 తేదీన జరిగించిన రిజల్యూషన్ ప్రకారం పట్టిక వేలంపాటలో సదరు ఫ్యాక్టరీపద్ద 12.10.16 తేదీన వేలం పాటి ఆ సాయంత్రము 3 గంటలకు మేనేజరులకు తృప్తికర పైన పాటవచ్చినయెడల మేనేజర్లవలన కొట్టివేయబడును.

వగతులు.

2. వేలంపాట వెట్టకలదిన ప్రతివారు రు 500-0-0 లు ధరావతుకట్టి సదరు ధరావతుకు రసీదు పుచ్చుకొని పాట పాడగలను. పాట కొట్టివేసిన వెంటనే రు 1500 లు చెల్లించి ధరావతుపహ రు 2000లకు గణీను పొందవలెను.

3. మిగతా మొత్తము పాట కొట్టివేసిన తేదీ లగా యెరు 15 గంటలలోగా మిగతాసామ్యును మేనేజర్లపరంగా చెల్లించి దస్తావేజు క్రయాదారుని స్వంతభవనములో విక్రయించుటకు యేర్పడే మేనేజర్లవల్ల విక్రయ దస్తావేజు వ్రాయించుటకు గలందులకున్నూ, ఆ ప్రకారం దస్తావేజు వ్రాయించుకొననియెడల అదినగకు చెల్లించిన రు 2000-0-0లు వదులుకోవలసినది. అందును గురించి పాటపాడినవారు మమ్ములను యేవిధముగాను అడుగుటకు అధికారములేదు. సరకు ఫ్యాక్టరీని మా అనుకూలప్రకారం యేర్పాట్లు చేసుకోవడ మవును విక్రయదస్తావేజులు యావత్తు ఖర్చులు విక్రయించు కున్నారా తేలిక భరించవలెను.

4. నిజాబ్రోలు రైల్వేస్టేషన్కు తూర్పుభాగముంగు వున్న శ్రీభావనారాయణ సహాయ రయసు ఫ్యాక్టరీకియుండే అధీయక్త సిస్టెం.

5. సదరు ఫ్యాక్టరీ కట్టేనిమిత్తం ఫ్యాక్టరీ మేనేజర్లు కేర్లతో రెండు దస్తావేజులు నాథులా విక్రయించుటకు బడిన ౧౬ గ్రోలు గ్రాసుం తాలూకు ది నె 32 రు లిగు రురు 30-4-0 ల సిక్కులకు 6-72 కెంటు మింజురుతో ఫ్యాక్టరీ క్రింద భుక్త మగుచున్న రు 8-8 కట్టలకు 190 కెంటు కేరీమోక భూమిన్ని యందులోనుండే భావులు 2 తాటి చెట్లు ఈరిచెట్లు వేచెట్లు సహ.

6. సదరుభూమిలో కట్టియున్న యింజను బాయలరు వుండే నెద్దరూము 1 నిల్వలెరు అల్లరు వత్తెరాలు వుండే నెద్దవరండా 1 నిల్వ సదరువరండా ప్రక్కవుండే ఆఫీసు కొట్టు 1 నిల్వ సదరు వయపుర ధాన్యం నిల్వవుండే గలంసు లకు యేర్పాటుచేసిన పెద్దకొలయనున్నూ వంట చేయుటకు యేర్పరచిన పంచపాళీలు సహ రిగదులవారు యిట్లుకడకవి.

7. సుమారు 300 బస్తాలు వుప్పుడువద్దు ఆరబాయ్య గలందులకు కడపరాయిలో కట్టబడిన ఉప్పుడుకల్లం 1 కట్టి వద్దు ఉడికించే యినుపతోట్లు 2 వద్దు, వద్దు 600 బస్తాలనాన కోయ్య గలందులకు యేర్పరచబడిన గచ్చుభావులు 3 వద్దు.

8. ఇంజను 1 మిరానిబాయలరు 1 యింగుకు సంధించిన సామానులన్నూ ఇందుకు సంబంధించిన డంకీలు 2 వద్దు అమికకోలరు 1 నిల్వ యింగుకు సంబంధించిన వెలివాట్లు గాలిపంకాలు జల్లెంట్లు కగయ్యా సామానులు సహ.

9. తెల్ల బియ్యం చేయు అల్లరి నన్న ఇందుకువుండే సామానులన్నూ యింకా ప్రోకుతోట్లో నిల్వవుండే పూవులు దాగలి తిరుగుడు డయివెల్లె వగయ్యా యినుపసామా నులు సహ.

10. మేనేజరులు పాట కాలమువందు రూల్సులు మార్పు చేయదలచిన యెడల మార్పుబడును.

పోల్ తెట్టేబుచ్చయ్య - గుంటూరు

మకాం 2.10.16

నిజాబ్రోలు.

తెడవరీ బాపయ్య - ధూళిపూడి
ఆలవాటి నరసింహం - పొన్నూరు
మూలూరు శ్రీరాములు ఇంటూరు

మేనేజర్లు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

జార్జిటాను పోలీసుకోర్టు.

భాక సాహేబు బజ్జుల సాహేబుగారు.

భూమిస్థేమను గడబిడ.

నేటిదినమున కిర్యాదితరపు సాతుల క్రాసు విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. మాజెంటు గ్రాంటుగారు వెంటకరెడ్డిని క్రాసు విచారణ చేయగా వర్తించుట చెప్పెను.

కిర్యాదితరపు సాతులు కొందరు చెట్లపట్టు హోస్టలులో నున్నారు.

వారిసంగతినిగూర్చి కొంతమాట్లాడుకొని యుక్తేంద్రయమును జేసికొనిరి. మొదట కిర్యాదునంతయు పోలీసువారికి విడచి పెట్టుకు పిర్యాదితరలంచెనుగాని వారి చర్యనంతోవకరముగా నుండవలెనని తానే చర్యనడపింప నెంచెను. రెయిల్వేక కపత్రముల వతకునూచెను. కొన్ని చెట్ల పట్టుహోస్టలులో సహితము పంచిపెట్టబడెను. న్యాయుండియూ కార్యాలయము వాచేవని ప్రకటించబడినటుల కిర్యాదికి మొదట తెలియలేదు. పిమ్మట తెలిసెను.

గ్రాంటుగారు:—కపత్రమును జదివించి. దానిలోని చివర పేరానుచదివించి? అదివదియ “న్యాయుండియూ” చే నడిపరుచింపబడి నటుల తెలియదా?

సాక్షి కిర్యాది:—న్యాయుండియూలో దాని తావు గ్యమున్నది. కపత్రమునకును న్యాయుండియూకును సంబంధము లేదనిమాత్రమే నేను చెప్పితిని.

ప్రశ్న:—న్యాయుండియూ చదువుచుందువా? ఉత్తరపు:—అప్పుడప్పుడు చదువుచుందును.

ప్రశ్న:—కపత్రము సంగతి హోస్టలులో చర్చింపబడెనా? ఉత్తరపు:—అవును.

ప్రశ్న:—ఆంగ్ల ఇండియనులకు ప్రత్యేకముగ బండ్లు చుట యన్యాయమును సంగతి నిజమైనదియు కానిదియు ప్రయత్నముచే తెలిసికొన కిర్యానించితిరా? ఉత్తరపు:—నిజమని పిర్యానించితిమి గాని ప్రయత్నముచే తెలిసికొనవలసివలెను.

ప్రశ్న:—ఈ గడబిడ జరుగక పూర్వ మెట్టి మనోము లిక్కియులై కనుండుడివా? ఉత్తరపు:—ఉండుడిని.

ప్రశ్న:—భావించివిద్యార్థులు బలవంతముగా ఆ బండ్లలో గూర్చుండ ప్రయత్నించినటులకు సమర్థించెదవా? ఉత్తరపు:—అవును.

పిమ్మట సాక్షి యిటుల చెప్పెను. తానుగాని నరసింహుడే చెట్లపట్టి విద్యార్థి గాని. ఆ బండ్లలోని కెక్క ప్రయత్నింప నిశ్చయింపలేదు. లాక్, మెక్మోహను, రిచ్చార్డ్సుగాక, తానిదివరలో నెలుగును. మొదట ఇద్దరి పేర్లుమాత్రము తెలియవు. రిచ్చార్డ్సు ఎగ్జామర్ ప్రేమమహుడగునట సాక్షి యెలుగును. 27 వ తేదీనాడు రిజవ్యకుండి ప్రయాణముల బయటకు పోవుద్యాయన కరుట నిలువబెట్టి బడును. తానా ప్రక్క బండిలో నుండెనుగాని ఇందులో నెవరు ప్రయాణము జేయుచుండినదియు తా నెంతగా నెరుగడు.

ప్ర:—కోర్టునై ఆంగ్ల ఇండియనులు మూగియుండిరంటి కిది కనా? ఉత్తరపు:—అవును.

ప్ర:—వారెంతమంది?—సుమారు డజనులేకదననిచుంది.

ప్ర:—బండిలోనుండి దిగిన భారతీయు లెందరు?—సుమారు రెండువందలు.

ప్ర:—వారో విద్యార్థులెందరు?—సుమారు 100గురు

ప్ర:—ఎంతమంది కోర్టువారికి బోయిరి?—సుమారు 80 కి తేక మారుగురు.

ప్ర:—విద్యార్థులు కాని వారెంతమంది?—నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—నీవు బండిని సరికి గడబిడ ప్రారంభమయ్యెనా?—ప్రారంభమయ్యెను.

ప్ర:—నీవు ద్వారము నాటులోపల గడబిడ జరుగుట చూచితివా?—లేదు.

ప్ర:—అట్లయిన గడబిడ ప్రారంభమయ్యెనని ఎట్లు చెప్పితివి?—విద్యార్థులు పరుగెత్తుట చూచితిని గనుక అట్లు హించితిని.

ప్ర:—భారతీయ విద్యార్థు లందఱు పరుగెత్తుచుండిరంటిని? ఆంగ్ల ఇండియను లందఱు ఎవరు నంటిగో చెప్పగలవా?

చెప్పలేను. వారంత మొకచోట నుండలేదు.

ప్ర:—నీవు ద్వారమువద్ద నిలచుండినపుడు ముద్దాయిలలో నెవరైన అచటనుంట భావకమున్నదా?—లేదు.

ప్ర:—పాటుసారము దాటిన పిమ్మట నీవేమి చేయుచుంటివి?—

సడచు చుంటిని.

ప్ర:—అప్పు డాంగ్ల ఇండియను లందఱును నీ వెనుకనే యుండిరా?—

నాకప్పుడు బుద్ధి స్థిమితములేదు. ఆంగ్ల ఇండియనులు కర్రల పట్టుకొని యుండుట చూచి ఎటుల తప్పించుకొందునని ఊహించు చుంటిని.

ప్ర:—ఎవరైనా కొట్టుచుండగా గాని కొట్టి బడుచుండగా గాని చూచితివా?—

ఆంత నుండి విద్యార్థులును పరుగెత్తుచుండిరి. ఎవరు కొట్టుటగాని కొట్టబడుట గాని నేను చూడలేదు. ఇంతలో నావీపునై దెబ్బతగిలినది. నేను నడచుచుండిని.

దెబ్బ ఎవరుకొట్టినది తనకు తెలియదు. అది అంతపెద్ద దెబ్బకాదు. తన తెలివి తప్పింపలేదు. వెనుక తిరిగిచూచు సరికి భారతీయులును, ఆంగ్ల ఇండియనులును గన్పించిరి. రాలిథో కొట్టలేదని తనకు నిశ్చయముగా తెలుసును. చుట్టులిరుగుసరికి 9 వ ముద్దాయివంటివా డెవడో తనకంత్తమునై గుడ్డెను. 9 వ ముద్దాయి యని (రిచ్చార్డ్సు) స్పష్టముగ తాను చెప్పలేడు. వెనుకదిరిగియును వానికోటును బట్టుకొనియెను. అతడు తప్పించుకొన ప్రయత్నించుచుండెను. ఇంతలో ఎవరో తన తలపై గొట్టిరి.

ప్ర:—నీముంగిటికినచ్చి నీరలపై కొట్టినవా, రెవరైనదియు నీవు పోల్చలేదని కోర్టువారికి నిజముగ చెప్పుచుంటివా?

అత డెవరైనదియు నేను స్పష్టముగా పోల్చలేదు.

సాక్షికి దెబ్బతగిలునపుడు తలపై పాగాయుండెను ఆసంగతి నతడు డాక్టరుతో చెప్పలేదుగాని వకలుతో చెప్పెను. పాగాచిరుగలేదు. ఆంగ్ల ఇండియను కుట్టువానికోటును తాను పట్టుకొనియుండగా రిచ్చార్డ్సు తనముంగిటి రెండుగజ ముల దూరములోనుంట తా నెలుగును. కొట్టక పూర్వము ముద్దాయి సాక్షితో నేమియు పలుకలేదు. తనను కొట్టినటుల భయపెట్ట లేదు.

అతడు కొట్టక పూర్వము వాని యుద్దేశ్యమే తనకు తెలియవలెనని. 2 గజముల దూరమున నుండగా వానిచేతిలో నా యినుపకట్టుయుంట తాను చూచెనుగాని తన్నతడు కొట్టునని మాత్ర మెలుగడు.

ప్ర:—అది డాక్టర్ నెందుకు పట్టియుండెను?—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—నీప్రక్క చూచుచుండెనా?—

నేనది గమనించలేదు. నా వెనుక మనుష్యులుండిరి. నేను పట్టుకొనినవానిని పోలీసువారి కప్పజెప్ప వలయుననియే నాయుద్దేశము.

ప్ర:—రిచ్చార్డ్సు నీప్రక్క వచ్చుచుండెను. మరేమైన భావకమున్నదా?—

డి. జి. ఎస్సును నేను చూచుచుంటిని.

ప్ర:—కుట్టువాని బట్టుకొనుచుంటివి. రిచ్చార్డ్సును చూచుచుంటివి. ఇంక పరియెవ్వరిని చూచితివి?

రెక్కిన ఆంగ్ల ఇండియనులను.

ప్ర:—అదివరలో గ్రాంటురుని చూచియుంటివా?—చూచితిని. అతడు డి. జి. ఎస్. అని నాకు తెలుసును.

ప్ర:—రిచ్చార్డ్సు నిన్నెన్ని దెబ్బల గొట్టెను?—ఒక్కటి.

రిచ్చార్డ్సు తన్ను కొట్టినపుడు చుట్టు ననేకమంది మూగియుండిరి. రిచ్చార్డ్సు ఎందుకు కొట్టినదియు. తా నడుగలేదు. దెబ్బతగిలినవెంటనే తనకు తెలివి తప్పిపోయెను. రాలిథో కొట్టనటుల తనకు నిశ్చయము. గలదు. పిమ్మట తాను లాకారేజి పోలీసుస్థేమనునకు గొనిపోబడెను. అచ్చటికి పోవులోపల కొంచెము తెలివినచ్చెను. అప్పుడోక పోలీసుఉద్యోగి రిన్నేమియో ప్రశ్నించెను. తాను జరిగినసంగతి జెప్పలేదు. తనకు నెత్తురు వచ్చుచుంట చూచి తన స్నేహితులతో వైద్యుని చిలువును ని చెప్పుచుంట చే నటుల జేయలేదు. తనస్నేహితులా పోలీసు వానికి జరిగిన సంగతిని చెప్పుచుండిరి. రిచ్చార్డ్సుతన్ను కొట్టి నటులతన స్నేహితులు పోలీసువానితో జెప్పిరి. ఆపోలీసు ఉద్యోగిఎవరైనదియు తాను చెప్పలేకుండెను. తనదెబ్బసంగతిని చెప్పవలసినదని పోలీసువారు తన్ను బలవంతము చేయలేదు. ఆసుప్రతికి బోవుదారలో తానురిచ్చార్డ్సు తనను గొట్టినటుల హంఫీసు (సర్జినస్పెక్టరు) గారితో జెప్పెను. తానుపిర్యాదు వ్రాయక పూర్వము ఎగ్జామర్ ప్రేమమహుడ రిచ్చార్డ్సును పోల్చెను.

ప్ర: ఛాంటరు గారి అఫీసులోనా? ఛాంటరు గారి అఫీసులో నుండి అఫీసు నాకు తెలియదు.

ప్ర: అక్కడ నెవరైన ఉన్నారా? ఉన్నారు.

ప్ర: ఛాంటరు గారు వచ్చారా? నేను గుర్తించలేదు.

ప్ర: నీవైదువు ఎగ్జామినేషన్ ను తీసికొనిపోయింది. నన్ను కొట్టినవానిని పోల్చుటకు.

ప్ర: నీ విదివరలో రిచ్చార్డు గారి నెలుగువు. నీవిది వరలో నెలగియున్న వానినే పోల్చుటకు నిన్ను పోల్చువారు నీటికి తీసికొనిపోయిరా? అవును నేను రిచ్చార్డు గారిని పోల్చితిని.

ప్ర: అచట నీవొక పిర్యాదును వ్రాసితిరా? వ్రాసితిని.

ప్ర: అచట పేజీలు ముందర కూర్చింటివా? కూర్చుంటిని.

ప్ర: పిర్యాదు పత్రమునందు ఇదియేనా నీ పిర్యాదు పత్రము. అవును.

ప్ర: అందులో రిచ్చార్డు గారి పేరెందు కుదహరించలేదు? ఒక స్థలకాయడగు ఆంగ్ల ఇండియన్ డంట్రిని. అట్టి వాన్ నేకమంది ఉండవచ్చును. నేనపుడు మిగుల గండ్రగోస్థితియందుండితిని. తలనొప్పిగా నుండెను. "వానిని పోల్చినట్లైన పరియు లాభకరముగ నుండగలద"ని పోల్చితిని ఇ

నన్నెవరు గారునన్ను ఎగ్జామినేషన్ ను తీసికొనిపోయి. వానిని పోల్చిన పిమ్మట నేను పిర్యాదు పత్రము నిచ్చితిని. వానిపేరు కుదహరించుట ఆగత్యమని నేను తలంచలేదు.

ప్ర: ఛాంటరు నచట జూచితివా? నీవు పిర్యాదును వ్రాయుచుండిన బట్టపై నచట కూర్చుండెనా? నే నాసంగతి సంతగా పరికింపలేదు.

ప్ర: ఛాంటరు చటనండి నీవరఖాస్తును వ్రాయుటకు కాగితము నిచ్చెను. ఛాంటరు చట లేదని ప్రమాణము చేయగలవా? నేను ప్రమాణము చేయలేను. నేను పరికింపలేదు.

ప్ర: నీవు పిమ్మట డెప్యూటీ కమిషనరు గారి అఫీసు నకు పోతివి. నీతో రిచ్చార్డు ఛాంటరులు వచ్చిరా? వచ్చినది.

ప్ర: ఆ అఫీసుకు బోయి పిమ్మట నచట పిర్యాదును వ్రాసితివా? నేను వ్రాయలేదు. నేను చెప్పగా గోవింద స్వామి గారు వ్రాసిరి.

ప్ర: అందులో నెవరిపేరులైన కుదహరించితివా? లేదు. డి. టి. ఎస్. తక్కినవారల ప్రోత్సహించునటుల వ్రాసి యుంటు నెలుగుదును.

ప్ర: రిచ్చార్డు పేరు కుదహరించితివా? నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర: డి. టి. ఎస్. ను గురించి మొదటి పిర్యాదులో నేనుయు ఎందుకు వ్రాయలేదు? ప్రోత్సహముగూడ నేరముని అప్పటికి నేనెలుగను.

ప్ర: అది నేరముని ఎప్పుడు తెలిసికొంటివి? ఈ సంగతిని కుప్పరావు గారితో చెప్పవచ్చును. వారాసంగతి నాకు జెప్పిరి.

ప్ర: అందులకే వారిపేరుగూడ కుదహరించితివా? అవును.

మద్రాసుల గుర్తింప నియమించినపుడు సాక్షి రిచ్చార్డు, లాక్, మెర్ మోహను, గిల్ హాలీ గారల పోల్చినటుల జెప్పెను.

ప్ర: వారందరి పేరులు నీ కేసు, జెప్పిరి? పోల్చినవారు; డెబ్బలు తగిలిన నాన్న పాతులు.

ప్ర: వీరందరినీ ప్రమాణమునై పిర్యాదు చేసితిని. నీయంతట నీవు నలుగురిని మాత్రమే పోల్చితివి. తక్కినవారిని గురించి నీ స్నేహితులైన నాధారణడి నుండివా? పోల్చిని గారుగూడవారి నేనము మోపిరి.

ప్ర: పోల్చినవారు వారి నై నేకమమోపిరిని నీ కేసు జెప్పిరి? వాస్తా పత్రికలలో నేను చూచితిని.

ప్ర: ఈ యవకుల నందరైన నేను స్థాపించుటకు నీ స్నేహితులు చెప్పిన సంగతి నై నాధారణడి యుంటివిగదా? అవును.

తక్కిన విచారణ 12 వ తేదీ 12 గంటలవఱకు ముగిసినట్లెందు.

దేవీయ ప్రార్థన సమాజము: పెరంబూరు రాజువాచార్యుల నీధి 15 నెం. నివాసమున 1916 సం॥ము అక్టోబరు 8 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 3 గంటల కొక ప్రార్థన సభ జరుగును. సి. కృష్ణమూర్తి గారు ప్రార్థన నల్పుదురు. వెంటకు బహుళ్య అయ్యగారు "జంతపిం సను" గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

రాజ్యప్రతినిధి గారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింలా, అక్టోబరు 4.—అక్టోబరు 2 వ తేదీ గల ఈ క్రింది తంతివార్త హిందూ దేశ కార్యదర్శి గారి యొద్ద నుండి రాజ్యప్రతినిధి గారికి వచ్చినది. బ్రిటిషు వారు మజల తలపడి సోమరంగమున 2 వేల గజముల సేనా ముఖముతో తాము ప్రయత్నించిన స్థలము సంతటిన జయించిరి. ఈ ప్రదేశమునందు యూకోరు లాయబాచు అను పురములు గలవు. 300 మంది ఖయిలీల ఫట్టుబడిరి. మన క్రొత్త మోటరు బండ్లు ఈ యుద్ధమునందు మంచి పనిచేసి శత్రుకంధకములను దుడిచివెట్టి మన పదాల్చి సేనకు జాల సాహాయ్యము చేసెను. స్వావికా మార్గమునందును బ్రిటిషువార నేకవిజయముల నొందిరి. ఆ ప్రాంతమున ఆతిస్వల్పభాగము మాత్రము శత్రువుల వశమున నున్నది. లాట్రాకోస్టి యను ప్రదేశమునందు బ్రిటిషువారు శత్రుస్థియుద్ధము సలిపి మందుసామగ్రి నిలువను పోల్చివేసిరి. బ్రిటిషువిమానములు రెండు శత్రువిమానకాలలనై జయప్రదముగ బాంబులువేసి కడలుచున్న శత్రుసేనలను, రాకపోకలు సలుపుచున్న సైన్యబలములను ముట్టడించిరి. సెప్టెంబరు 18 వ తేదీనుండి బ్రిటిషువారు 24 కిరంగులను, 3 యుద్ధహావిట్టర్ జాతి కిరంగులను, 3 వెర్దహావిట్టరులను పట్టుకొనిరి.

పరాసు రంగము.

పరాసురంగమునందు తీరము గు కిరంగి యుద్ధము జరిగినది. పరాసువారు చేతులతో అన్ని గోళములను బ్రయోగించి మార్వాలు కాస్తే యమునను, సోమునదివై కైరీ కాస్తే యమునను చాలదూరము ముందుకు వచ్చిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీవారు బ్రావెస్సెరా, బోయాయందలి శత్రుస్థానములనుండి శత్రువులను దణిమివేసిరి.

రష్యా రంగము.

రష్యావారు నేలీషిగారంగమునందు బ్రాటిస్ని బోటా లిపానదికిని మధ్యను అవస్థించినను నువక్రమించిరి. రెండు గ్రుకు 40 మైళ్లు ఈకాన్యమునను 80 మైళ్లు ఆగ్నేయమునను తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. రష్యములు 4300 మందిని బైటిలుగ పట్టుకొనిరి.

రొమేనియా రంగము.

హెర్జెగోవినాకు చుట్టు ప్రక్కలనుండి శత్రు ప్రవాహము విరాగ బడుటచే రొమేనియనులు దక్షిణ ముఖముగా వెనుకకు రావలసి వచ్చెను. ఆస్ట్రియను జర్మను సేనలు, బుట్టించునను వశపడమకొనెను, కాని తాము దక్షిణ భాగముతో మజల సంబంధము లేనవితిమని రొమేనియను లనుచున్నారు. బుఖారెస్టుకు వైపున దిశన 190 మైళ్ల దూరమున జర్మనులు డాన్యుబునదిని దాట ప్రయత్నించిరి. కాని వారి ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లయ్యెను. జొబ్రాజారంగము నందు స్వల్పముగ కిరంగియుద్ధము జరిగినది.

బాల్కను రంగము.

బ్రిటిషువారు సిరీస్ సెలోనికా సేనాముఖమునకు పశ్చిమమున 2 బలీయములగు గ్రామముల నాక్రమించుకొనిరి. కస్మాకలక్ ప్రాంతమునందు బల్గేరియనులు చాల పట్టుదలతో సందక్షించుకొనుచుండిన ఒకవ్యక్తి కిరంగును సైన్యములు ఆక్రమించుకొనిరి.

II

సింలా, అక్టోబరు 5:—3 వ తేదీ గల యాక్రింది తంతి వార్త హిందూ దేశ కార్యదర్శి గారి యొద్ద నుండి రాజ్యప్రతినిధి గారికి వచ్చినది.

ఆంగ్ల రంగము.

సోమరంగమున కంతటను కాలమాస్థితి బాగుగా నుండ కుండటచే మంచి యుద్ధమున కాటంగము గల్గెను. యూకోరు లాయబాచు గ్రామములందును వానికి బయటను తీవ్రముగ యుద్ధము జరిగినది. కొన్ని కొన్ని గృహములందును కిరంగులందును శత్రువులు మజల కాలువెట్టెరిరి. కాడికోరుకు వైపుదిశన, హమ్మను కందక ప్రాంతమున కొన్ని లెక్కి కుల్లరమున 1200 గజముల వజరును బ్రిటిషువారు తమ స్థానములను వృద్ధి బొందించుకొని నూతన పంక్తుల సేన్య అచుకొనిరి. కాని శత్రువులు ప్రతియుద్ధము గలిసి రోసా కందకమునందు కొంత భాగమును మజల నాక్రమించుకొన గలిగిరి. ఇంకను ఉత్తరమున బ్రిటిషువారు లాస్సుకెహ్ ఆర్మీక్ పియాకెన్టును వైపున దిశనున్న శత్రు కందకములను ముట్టడించిరి.

పరాసు రంగము.

పరాసువారికి తూర్పున పరాసువారు అన్ని గోళములను

ప్రయోగించి కొన్ని విజయముల నొంది మార్షి పిల్లర్సుకు దక్షిణమున జర్మనులముట్టడిని వ్యర్థమునర్పిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీ రంగమునందు స్వల్పముగ పదాలిదశయుద్ధమును కిరంగియుద్ధమును జరిగినవి.

రష్యా రంగము.

హెర్జెగోవినాకు బుట్టమునను, బోటాలిపానదికి పడమటి గట్టునను తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈ ప్రాంతమునందు రష్యములు 1500 మంది ఆస్ట్రియనులను, కురుష్కలను, జర్మనులను బైటిలుగా పట్టుకొనిరి. యుద్ధ మింకను క్రివముగా జరుగుచున్నది.

రొమేనియా రంగము.

రష్యములు రెస్టుచే, టుర్కు కాంటలెక్ నడువ డాన్యుబునదిని దాటి సేనాముఖమున కంతటను ముట్టడినదిపి శత్రువుల మధ్యభాగమును, సెలోనికా సేనాముఖపు తుడభాగమును నొడించిరి.

బాల్కను రంగము.

స్లొవేనియా రంగమునందు శత్రువుల విశేష ప్రయత్నము లను వ్యర్థమునర్పిరి.

శత్రు విమానములు.

గత ఆదివారమునాటి రాత్రి కొన్ని జర్మనులు ఆంగ్ల దేశమునైకి వచ్చెను. ఒక శత్రువిమానము కాల్చినందుండిరి. ఒక మనుష్యుడు హతు డయ్యెను. ఇంకొక్కరి గాయములు తగిలినవి. వస్తువస్తు మర్యలము.

ఇండియా పరిశ్రామిక సంఘము

సింలా, అక్టోబరు 4:—వీరు ఆడుగలచిన ప్రశ్నల జాబితాను ప్రకటించిరి. వానిని 10 తెగలుగ విభజింపవచ్చును (1) ఆర్థిక పరిశ్రామికములు (2) పరిశ్రమలకు సాంకేతిక సహాయము (3) కరువులను విఫలాలకు చేర్చుటకు సహాయము (4) పరిశ్రమలకు దొరతనమువారు చేయగలసిన ఇరక గులుగు సహాయములు (5) పని చేయువాండ్రను చేయించువాండ్రను తయారుచేయుట (6) సాధారణ కార్యనిర్వహణము- ఉద్యాగులు (7) కొరతనమువారు సారి భౌతిక శాస్త్రీక శాఖల నేర్పరుచుట (8) వాణిజ్య విషయములను ప్రహించుటకును తెలుపుటకును దొరతనమువారి రేర్వాటులను చేయ. 9 కొరతనమువారు చేయగలసిన ఇరకాకారములు 10 సామా విషయములు.

నోటిసు.

ఎలూరులోని డి కృష్ణా జ్యూటు అందు కాటన్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడు కంపెనీ భాగస్వాములకు:—

1915 వ సం॥రం ఆఖరుకు కంపెనీకి వచ్చిన లాభము 100 కి గు 6 లు చొప్పున భాగస్వాములకు అందరకు పంచిపెట్టుటకు డివిడెండువారం పంపించి యున్నాము. సదరు డివిడెండువారం పంపించునట్లు సంతకములు చేసి పంపినవారికి లాభం మొత్తం మనియూగ్ల మూలముగాను, రిజిస్టరు, ఇన్ స్ట్రురెన్సు మూలముగాను పంపుచున్నాము కొంత మంది వర్తనుండి సంతకములు చేసి డివిడెండు కాగితములు యింతవరకు రాలేదు. కొన్ని భాగస్వాములకు చేరకయే పోస్టు ముద్రలతో తిరిగి వస్తున్నది. గనుక ఈ నోటిసు చూచుకొన్న తక్షణం డివిడెండు మొత్తం ముట్టని యీ కంపెనీ భాగస్వాములు స్వయముగా హాజరయిగాని, లేక వారికి పంపబడ్డ డివిడెండువారంపై క్రింద సంతకములు చేసి మాకు పంపిగాని, వారి భాగములకు వచ్చిన లాభం మొత్తములను తీసికొని వెళ్లవలెను. లాభము ముట్టలేదని తరువాత మమ్మును నిష్ఠూర పెట్టవలెను. చనిపోయిన భాగస్వాముల నార్సులు కూడా వై సంగతులు గమనించవలెను.

మొదలు. } మోతే గంగరాజు,

29-9-16. } సెక్రటరీ ఆఫ్ డైరెక్షన్.

WANTED.

A travelling lecturer well versed in Vegetarianism and Dharma who can lecture in Telugu, English and Hindi if possible. He must be a man caring more for duty than for salary.

Apply with qualifications to LALJI MEGHJI, Hon. Secretary, SHRI JIVA RAKSHA GNAN PRACHARAK FUND, HYDERABAD (Dec

1916 సం॥ అక్టోబరు నెల 6-వ తేది
గురువారము.

విజయదశమి

శనిశా శనిశాశే హాసం తమో శత్రువివాదిని
అర్జునస్య ధనుర్ధారి రామస్య ప్రియవాదిని ।
కరిష్యే మాతాం గూ యాత్రా యథాకాలం సుఖం మయా
ప్రత్య నిర్విఘ్నం కర్తే త్యం ధవ క్రిరామ పూజితే.

విశ్వరూపములు గుణకర్మ విశేషములవలన
 పరికల్పితములు. గుణభేదములు కర్మ భేదములు
 ఏకత్వమునకు నానాత్వము నాపాదించినవి. త్రిగుణ
 ములు గుణసంజాతములైన కర్మలు సృష్టి స్థితలయ
 ములకు మూలబీజములు. ప్రకృతి గుణకర్మ
 బద్ధము. గుణకర్మ బద్ధమైన ప్రకృతి వికాసము
 విశ్వ వికాసమునకు సాధనము విశ్వవికాసము
 పురుషార్థ సిద్ధికి సాధనము. బ్రహ్మాంధ భరితము
 లైన చరాచర రూపములు ప్రకృతి రూపములు.
 ప్రకృతిని జూచించి పురుషార్థమును బడయుటకు
 గుణగ్రహణము కర్మారాధనము సాధనములు.
 ప్రజాపతి కర్మ సహితులైన ప్రజలను సృష్టించి
 హోక్త వికాసమునకు మార్గమును కల్పించెను.

సహాయముః ప్రజా సృష్టి పునోవాద ప్రజాపతిః
ఆశాః ప్రపంచ దృష్టి మేళనో జ్యోతిర్ కామధుక్.

జనజాలములు కావ్యార్థములను బడయుటకు ప్రకృతిని నిరంతర మారాధించుచున్నవి. సకల కర్మలయందును సర్వోత్తమైన బ్రహ్మప్రతిష్ఠితము. ప్రకృతి రూపమైన దాగ్ధాపూజయందును శక్తిరూపమైన దేవీపూజయందును కాలరూప ధారిణియైన కా'పూజయందును సిద్ధియు ప్రతిష్ఠాపితము. బ్రహ్మపదార్థమునకు స్త్రీపురుష భేదము లేదు, నామరూపములు లేవు, గుణములు లేవు. సంసిద్ధికి ఈశ్వరుడువలె నీశ్వరియును నాధనములను తిత్త్విము హిందూమతమునందు వలెనే యితరమత ధర్మమునందును పరిస్ఫుటముగాను. భగవదారాధనమునలె భగవత్కారాధనమును లోక కల్యాణమునకు మూలము. ప్రకృతి పురుషసమాశ్రయము కర్మజ్ఞున సనున్వయము త్యాగగ్రహణమునకు మూలము. స్త్రీపురుష యోగోద్భవమైన విశ్వము కర్మమూలమున వికాసవంతి మగుచున్నది. జీవాధిష్ఠితమైన లోకవికాసమునకు గుణాధిష్ఠితములైన కర్మలు నాధనములు. ప్రకృతి సంజాతములైన గుణములకు వశమై జీవములు కర్మనిమగ్నము లగుచున్నవి. జనజాలముల కర్మాచరణకృతి యసంభవిము. జనకాది రాజులు శ్రీరామోదీహరులు ధనుంజయూది వీరులు ధర్మవ్యామోధాది కులాచార సీతులు కర్మపరతాత్రులై సునివసించి బడసిరి. ఈశ్వరుడు ముగ్ధోకములందును బాంధవగిన దేదియును లేకున్నను లోకసంగ్రహకార్యము కర్మపరతాత్రు జగుచున్నాడని భగవద్దీక్ష యుపదేశించుచున్నది. లోక కల్యాణమునకు ప్రవృత్తిగుణమునలె రాజస గుణమును నాధనమగుచున్నదని లోకచక్రత్రవలన విదితమగుచున్నది. వాస్తవ్యైదియముల వికాసము వ్యావృత్తియముల వికాసమునలె సంకల్ప సిద్ధికి మూలాధారము. ఈ పరమాత్మమును విజయదశమి పండుగవలన గ్రాహ్యమగుచున్నది.

భారతీయులు గమనించెడి పర్య దివసము లందు రాజసభావారాధనమునకై విజయదశమి ప్రధానము. ఇతర పర్య దివసంబులందునలె విజయదశమియందు పనాసాదులు సేయక ప్రజలు మద్ర సోపేతముగ భుజించెదరు. వారి వారి జీవనోపాధికి సాధనంబులైన పనిముట్లను పూజించెదరు. పండితులు సరస్వతిని పూజించెదరు. శూరులు శస్త్రాస్త్రములను పూజించెదరు. రాజులు పట్టాభిషిక్తులయ్యెదరు. కర్మోప జీవులు వారివారి శుభస్థితికి సాధనభూతమైన యంత్రాద్యుపకరణములను పూజించెదరు. విజయదశమి విజయ సాధనంబైన కేవలము రాజసగుణారాధనమునకై వినియోగపడుచున్నది. పూర్వము బాలురు నవరాత్రులందు సురుచిర వస్త్రాలంకృతులై విల్లంబులను చేతబట్టుచు రాజస భావమును బ్రకటింపించుచు బాలయోధుల రీతిని నూరూరను దిరుగుట యాచారముగ నుండెడిది. బాలుర పాటలు జయఘోషములు వేష సంభాషణములు రాజసభావము మానవుల శుభస్థితికి సాధనమని ప్రకటించుచుండెడివి. అంగ పాతశాలలు స్థాపితమై వ్యాపించిన తరువాత నీ వాడుక క్రమక్రమముగ క్షీణింప నారంభించినది. మైసూరు రాష్ట్రమునందు నవరాత్రులు పూర్వకాలమునందునలె వర్తమాన కాలమునందును రాజస గుణ ప్రకర్షణమునకై వినియోగపడుచున్నవి మహారాజు చతురంగ బలపరివేష్టితుండై సింహాసనము నధిష్టించి రాజ్యాధికార వైభవమును బ్రకటింపచును. ఆంధ్రదేశమునందు శ్రీ పీఠికాపురాధీశుడు మున్నగు సంస్థానాధీశులు నవరాత్రులందు రాజచిహ్నాచితులై పండితులను పరిజనులను సత్కరించుచున్నారు. వంగదేశమందు నవరాత్రులందు మార్గాపూజ శాక్తేయ సాంప్రదాయానుసారముగ నతి వైభవముతో జరుపబడుచున్నది. రాజస భావ ప్రకర్షణమునకై స్థాపితమైన నవరాత్రుత్సవములు దేశకాల పాతస్థితి కనురూపముగ నానావిధముల జరుపబడుచున్నవి. భారతీయులకు జాతీయ ప్రబోధము గలిగిన పిమ్మటను దేశక్షేమమునకు ప్రజా శుభస్థితికి రాజస భావారాధన మవసరమను పరిజ్ఞానము పునరుద్ధాదితమైనది. రాజసభావజనకంబులైన జాతీయ సంస్థాపనలందు ఆదరము హెచ్చినది. నవరాత్రులందు జాతీయ విద్యాలయంబులందు రాజసభావ వర్ధనమున కనురూపమైన క్రీడాద్యుత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. వర్తమాన మహాసంగ్రామము ఎలన జాతీయ శుభస్థితికి రాజస బలావశ్యకత ధ్రువపడినది. అంగ దేశమునందు జాతీయస్థితిని సంరక్షించుటకై నిర్బంధక వైదిక శిక్షాపద్ధతి యవలంబింపబడినది. భారతీయులకును వారికి శుభస్థితి గలుగుటకు రాజస భావారాధన మవసరమని వ్యక్తమైనది. వర్తమాన యుగమునందు లోకావృతమైన రాజ్య ధర్మము రాజసభావాధీనము. రాజసభావసంపర్ధితములు గాని రాజ్యములు జాతులు రాజసభావాభిశోభితములైన రాజ్యములకు జాతులకు బలియగుచున్నవి. వర్తమానయుగమునందు బలసంపదలకు శుభస్థితికి రాజసభావారాధన మవసరము. ఆధర్మపాపమున కనురూపముగ భరతఖండమునందును వర్తమాన యుగమునందు రాజసభావారాధనమును వ్యాపింపజేయుట దేశాభ్యుదయమునకును ప్రజాక్షేమమునకు సాధనము బాల్యదశయందు హృదయముల నావరించిన భావము లాజన్యాంతము దృఢతరములై నిలిచి యుండును. ఎవరేభావము నారాధించిన నాభావమున ప్రకృతి ప్రత్యక్ష మగుచుండును. భారత జాతీయోన్మత్తము నాకాంక్షించెడి భారతీయులు

యథావిధిని రాజసభావము నారాధించినగాని
జాతీయోన్నత్యమును గాని శుభస్థితిని గాని బడ
యనేరదు. విజయదశ మీపరమార్థమునే బోధిం
చు చున్నది. భారతీయు లాధర్మమును గ్రహించి
రాజస భావ ప్రేరితులై మాతృదేశారాధనమును
జేయుట కుపక్రమించి కృతార్థు లయ్యెదరు గాత !

మైసూరు దస శాస్త్రదర్శనము.

మైసూరు దసరా ప్రదర్శనము మిక్కిలి వైభవముగా జరిగినది. యుద్ధము కారణముగా కడచిన సంవత్సరము ప్రదర్శనము పెట్టక పోయినను రెండేండ్ల వాసియు ఈ సంవత్సరము ఉత్సాహము కానవచ్చిన దనుటకు నిదర్శనములు కలవు. ప్రదర్శనోపక్రమ మొనర్చినవారు యవరాజుగారు. అందులకై వారిని ప్రార్థించినవారు ఎ. ఆర్. బనర్జీగారు. వీరు చేసిన యుపన్యాసమునందు మైసూరు సంస్థానమునకు సంబంధించిన పారిశ్రామిక శాఖ యొక్క కార్యనివేదికము సంక్షేపముగా ఇమిడి యున్నది. ఎచ్చటను ఎంత యుత్సాహమున్నను ఎంత దీక్షయున్నను కార్యములు సాగుటకు కొంత కాలము పట్టక తప్పదు. మైసూరునకు ఆ యవస్థను తప్పించుకొనజాలదు. పారిశ్రామిక శాఖ వర్షారవి నంత మాత్రముతో పని యంతయు నయి పోవునని ఆ సంస్థానాధీశ్వరు లెప్పుడును తలంచి యుండజాలరు. నారు నిరంతరము కృషి చేయుచు ప్రతిదిన మొక యాలోచన ప్రకటించుచు ప్రజలను స్వయం సహాయమునకు పురికొల్పి చూచుటను జేసి కొందరొకరి తి తప్పటభిప్రాయమును నుంచుకొనుటకు కారణమేర్పడినది. అధికారులు చూపునట్టి యుత్సాహమునకు ననుగుణమైన కార్యపరత్వము ఉద్భవించలేదని కొందరు ఆసంతృప్తి పడుటయు సంభవించినది. మైసూరు సంస్థానమునకు చెందిన యొకానొక పత్రిక యొకప్పుడు మైసూరుప్రజలు మైసూరు ప్రభుత్వమువారి సకలదేశములను గ్రహించునంతటి యభివృద్ధి నందలేదనికూడ వ్రాసెను. ఆపత్రిక ధోరణి నిబట్టి యాలోచింపగా నిది వక్రోక్తిగా కాన్పించెను. ఇది వక్రోక్తికానిండుసాధువిమర్శకానిండు, బనర్జీగారి యుపన్యాసము నాధారముగా నాలోచించి తిమేని ఇట్టి యసంతృప్తికి కారణము లేదనుటమాత్రము స్పష్టము కాకపోదు. కడచిన రెండేండ్లలో మైసూరు పారిశ్రామిక శాఖవారు ఏడులక్షల రూపాయల వెలగల యంత్రముల స్థాపించుటకు తోడ్పడెనారు. ఇందులో అయిదులక్షలపెట్టుబడి ప్రజలు పెట్టినారు. మైసూరు ప్రభుత్వము వారు రెండులక్షలు మాత్రము సహాయము చేసి యున్నారు. ఈ యంత్రము లేయే పనులకు స్థాపితములైనవియు నెరుంగుట యవసరము. వీరు తోడు యంత్రములు వ్యవసాయార్థము స్థాపితములైనవి. చెరకు ఆడుగానుగలు విస్తారము స్థాపితములైనవి. అభివృద్ధి పద్ధతుల ననుసరించి బెల్లము చేయుటకును యంత్రములయపయోగము వ్యాప్తి నందింపబడినది. బియ్యపు మరలు, నూనె యంత్రములు, రింపము మరలు నిర్మించుటకు పారిశ్రామిక శాఖ వారు తోడ్పడినారు. నేత మరల వినియోగంబును ఈ శాఖవారు విస్తారముగా ప్రదర్శించి వాని యపయోగము సామాన్య మొనర్చినారు. సబ్బు పరిశ్రమ విషయమున మైసూరు పారిశ్రామిక శాఖ వారు ప్రయోగము లొనర్చి విజయ మంది యున్నారు. వ్యాపార దృష్టితో సబ్బు సిద్ధముచేయుట సిద్ధమని నిరూపిత మయియున్నది. గంధపునూనె తీయునట్టి పరిశ్రమనుకూడ మైసూరు పారిశ్రామిక శాఖవారు ప్రయత్నించి కర్మాగారమును స్థాపించి

యున్నారు. ఈ పని చేయుటలో యంత్రసామగ్రి దొరకుట కష్టమైనది. అందుచేత యంత్రసామగ్రి ఎంతవరకు మనము ఇచ్చుటనే చేసికొనవచ్చునను విషయంబునను మైసూరు పార్లెశామిక శాఖవారు పాటుపడినారు. కొంతవరకు చక్కని ఫలంబును వడసినారని వినుటకు సంతసపగుచున్నది. గంధపు నూనె పరిశ్రమాగారమునకు కావలసిన యంత్ర సామగ్రి స్థానికముగా సంపాదించినారట! కర్రను పగులదీయు యంత్రము బెంగుళూరులోనే చేయ బడినది యట! యుద్ధమువలన యంత్రసామగ్రి సర ఫరా యగుట తగినదియు తుదకు ఫలదాయకమే యైనది. ఈ విధ పరిశ్రమ చేయుటకాక మైసూరు పార్లెశామిక శాఖవారు పెంకుల పరిశ్రమ, లోహ పరిశ్రమ, తివాచీల పరిశ్రమ, వెముకల పరిశ్రమ, షోల్ల పరిశ్రమ వీని యన్నిటియెడలను శ్రద్ధ వ హించినారు. కాగితముల గుడ్డ, పెన్నిళ్లు, నిప్పు పుల్లలు, పీంగాణి, గాజు, పూతరంగు వీని విషయ మునను ప్రతి పరిశ్రమాగార విషయమునను ఆలోచనలు సాగించి యున్నారు. మైసూరు ప్రభు త్వమువారి యాలోచన పరిశ్రమల విషయమున నింతటితో నిలచియుండలేదు. రంగు వస్తువు లను సిద్ధము చేయుటయు రాసాయనిక వస్తువు లను విక్రయాంగణమున కయి సిద్ధము చేయుటయు గూడ వీరి క్యాక్రమమున చేరి యున్నది. ఇటీవలనే బొత్తాముల కర్మాగార మును గూడ నొక్కటిని ముజూరు చేసినారట. తమ సంస్థానములోని విద్యావంతులను ఏతదర్థము నుశీక్షితుల నొనర్చుటకుం గూడ మైసూరు ప్రభు త్వమువారు తగిన ఏర్పాటు లొనర్చుచున్నారు. క్రొత్తగా సంవత్సరమునకు ఆగ్రరను రాసాయనిక పండితుల గావించుటకు ఉచిత మార్గము లేర్పరచి యున్నారు! యవరాజుగారు తమ యుపన్యాస మున జెప్పిన రీతిని మైసూరు హైందవభూమి యంతటివలెనే సర్వ సన్యాసశ్రయ సర్వార్థ సంభ రితయు నై యున్నది. మహారాజులుంగారి ప్రభు త్వము ప్రజలకు కలుగ గల యుత్తమ సంపదను కల్గించవలయునని ప్రయత్నించునంత కాలము ప్రజలు భక్తి విశ్వాసములతో ప్రభుత్వమువారికి తోడగునంతకాలము అభివృద్ధి శీఘ్రతర శీఘ్రతను ముగా జరుగుననుటకు సందేహంప బనిలేదు. రాష్ట్ర పరిశ్రమను బహు హ్రస్వ కాలంబుననే మనము నేటిది నము తల పెట్ట జాల ని యంతటి విజృంభణ కాలము పొడగట్టినను విపరీత మేమియు నుండదు అట్టి సుముహూర్తమునుసత్వ రగతిని సంప్రాప్తింప జేయవలయునను యవరాజు లుంగారి యొక్కయు మహారాజులుంగారి యొక్క యు మైసూరు ప్రభుత్వాధికారుల యొక్కయు సు హృదయంబులు విజయోపేతంబులనుం గాకయని కోరుచున్నాము.

పార్లెశామిక కమిషను ప్రశ్నలు

పార్లెశామిక కమిషనువారు సాక్ష్యులను అడుగ దలచుకొనిన ప్రశ్నలు తంత్రివార్తామరి యొకచోట ప్రకటితములై యున్నవి. ప్రశ్నలు పరిశ్రామిక ప్రపంచమునంతయు శోధించి విడిచి పెట్టుచున్నవి. ఇంత పరిపూర్ణ పద్ధతిని కమిషను వారు అవలంబించుట యొకరీతిగా శుభసూచక ము. అన్ని ప్రశ్నలకును ప్రత్యుత్తరమియ్యగలవారొ క్కరెవ్వరును నుండుజాలరు. కాని ప్రశ్నలపోకడ ను బట్టి కమిషనువారి ధోరణిని కనిపెట్టుటమా త్రము ఎల్లరకును సాధ్యమేయగును. పరిశ్రమలకు చేయదగిన ఆర్థికసాహాయ్యమునకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రశ్నల దిలకించినయెడల మాచదువరుల

కొక్కసంగతి తెల్లముకాగలదు. హైందవ పరి శ్రమలకు హైందవ ప్రభుత్వములవారు ఆర్థిక సా హాయ్యమేదో యొకరీతిని చేసి తీరవలసినదని కమిషనువారి క ప్పడే తో చి యు న్నది. సుంకముల సంగతి ఈ కమిషను వారి విచారణలోనికి రాదు కాబట్టి దానిని వదలిపెట్టి నారు. ఈనాములు, అప్పులు, గేరంటీలు అన్ని యును ఆలోచింప దగినవే యని యంగీకరించి నారు తుదకు వాయిదాల మీద ద్రవ్య మిచ్చు వరత్తుమీద పరిశ్రామికులకు యంత్రసామగ్రి సమ కూర్చుటయు ప్రభుత్వములకు చేయదగినకార్యము కాదా యను సమస్యతోగూడ నాలోచింప నిర్ణ యించుకొనినారు. మే మిదివరలో నిటీవల ఈ యార్థిక సాహాయ్యము విషయ మే వ్రాయు ఎగుమతి దిగుమతి సంతకణ సుంకములు అవలంబ నియములు కావని ఖండించుట పూర్తిగా న్యాయము కాజాలదని విమర్శించుచు తక్కిన విధముల ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక సాహాయ్యము చేయవలసి యున్నారని తెలిపితిమి. ఆ విధము లేవియని నిర్ణ యించుటకు పార్లెశామిక కమిషనువారు పాటు పడ నున్నారనుటను నేటి ప్రశ్నలు స్థిరపరచు చున్నవి. మాకుం జూడ ఆయా పరిస్థితుల ననుస రించి ఆయా యుపాయములచే స్థానిక ప్రభుత్వ ములు ఆర్థిక సాహాయ్యము తలపెట్టవలసి యుండు నని తోచుచున్నది. వట్టి ఈనాము లన్ని చోట్లను అన్ని పరిశ్రమలలోను పనికి రాకపోవచ్చును. అప్పులు మాత్రము చేత నభివృద్ధి కాజాలని పరి శ్రమలు కొన్ని యుండవచ్చును. గేరంటీ కల దనిన కొన్ని కొన్ని పరిశ్రమలకు ద్రవ్యము ధారా పాతముగా ప్రవహింపవచ్చును. అందుచేత స్థానిక ప్రభుత్వములకు—అశమపక్షము ఇండియా ప్రభు త్వమునకు లోబడి స్థానిక ప్రభుత్వములకు—ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. నాగరక ప్రపంచ మెరింగియుండు ఆర్థిక సాహాయ్య సాధనము లన్ని టిని వారు తమ పరగణా కొదవించుటకు సంసి ధ్ధులై యుండవలెను. ఇంతకంటెను భిన్నాభిప్రాయములు కావలయునను నుద్దేశము పార్లెశామిక కమిషను వారికిని నున్నటులు కానరాదు. విశేష ముగా సాక్ష్యమును బట్టి వారు నిర్ణయము చేయ వలసి యుండును. కావున ముఖ్యముగా ముందు భారమంతయును సాక్ష్యమిచ్చు వారిపైనే మోయు చున్నది. ఒక్క ఆర్థికసహాయ విషయము మాత్ర మున గాక సాంకేతిక విద్యావిషయమున నేమి, సాంకేతిక సహాయము విషయమున నేమి, విక్ర యాంగణములకు సామీప్యము గల్గించు విషయ ముననేమి, పరిశ్రమలలో ప్రభుత్వమువారు కలి గించు కొనవలసిన విషయముననేమి, కర్మకరుల శక్షణ విషయమున నేమి, ప్రభుత్వమువారి పారి శ్రామిక శాఖవిషయమున నేమి, పార్లెశామిక పరి పరిపాలన విషయమున నేమి, పార్లెశామిక వ్యాపార విజ్ఞాన సంపాదన వ్యాపన కార్యముల విషయముల నేమి, అన్ని విషయములను వేలకు వేలు సమస్య లున్నవి. ఎవ్వరెవ్వరికి ఎయ్యది ఎయ్యది అభిమాన విషయమో అందుపై అన్ని విధముల విమర్శయు ప్రకటించుచు పోయి నంగాని సాక్ష్యమిచ్చువారల కైనను తగినయంత భావస్ఫురణ కలుగ నేరగు. అందుచేత పార్లెశామిక కమిషనువారి ప్రశ్నలను దిలకించువారు తాము ప్రత్యుత్తర మీయదగిన విషయమం నున్న యెడల ఆ ప్రత్యుత్తరమును లిఖించి ఏదో యొకరీతిని ప్రక టింతురుగాకయనివిశ్వసించుచున్నాము. మాకుంబం పినయెడల మాసాధ్యక్షానంతరకు ప్రకటించబహి రంగపరచుటకు సిద్ధముగా నున్నారము. వ్యాపార ములలోను పరిశ్రమలలోను లావాదేవీలలోను

అనుభవము కలవారలు పార్లెశామిక కమిషను వారి ప్రశ్నలకు సంబంధము గల తమ యను భవములను తెలియజేయుదురు గాక యని కోరు చున్నాము.

హైందవ వలస సభ.

మహారెండో ఇతర దేశములకు వలసపోయి యుండు న గుడుచుచుండుట అందరును ఎరుంగుదురు. వీరు వలసపోవ నాలోచించినది మొదలు మరల ఇలు వచ్చి చేరువకును, లేదా వలస రాజ్యములలోనే స్థాన మేర్పరచుకొనునెడల పరంపరా గతిమగ కాలాంతమువకును, వీరికి సంబంధించిన సమస్యలు పొడనూపుచునే యుండును. వలసపోవువారు సామాన్యముగా వైద్యులవారుగా నుండురు. ఇచ్చట కూలినారి చక్కగా దొరకని వాగోనతి భ్రమచెంది దేశద్రుస్థులు కా సెంచువా రోయై యుండురు. వీరలకు సాధారణముగా విశేషము తక్కు వగా నుండుననినను తప్పగా నేరు. విద్యయన్నతో వీరికి ఉం డనే యుండదు. విద్యావివేకములు లేని సోదరులుమనయశక్తత కారణముగనో మనయశక్తకారణముగనో విదేశములకు తరలి పోయి, పోవు ప్రయత్నంబునను, పోయినపిదప పోయిన దేశం బునను, భోజన వస్త్రజ కేయనాదులకును విశ్రాంతి విశ్రులకును సదుపాయములు లేక మనోవికాసంబునకు మాన్యుగానక పడగాని పొట్టెల్ల పడుచుండుటను వీరులొని మిన్న కుండుట సభ్యజాతికి సహజంబుగాని గౌరవాస్పదంబుగాని కాదు. ఆజాతి యాత్మ గౌరవంబును తేజస్వలమున నశించును. అందుచేతనే మనసోదరుల బాధాభావములను కనిపెట్టుట మనకు పరమధర్మమని మన మిటీవల సంగీకరింప నారంభించి నారము. ఆయిన వలసపోయిన సోదరుల యెడల మనదేశమున నింకను తీక్షణంవేదనము ప్రారంభము కాలేదనుట నిజము. ఏ దక్షిణాఫ్రికాలో నల్లకట్టలము పుట్టిన యవ్వనో ఏగంధి సహసభావుడు మనకుదర్శన మిచ్చి పోవచ్చినప్పుడో ఏమహా ఘోర వివిష్ట మన సోదరులకు దూరభూములలో వై బ ద సంకుంపవ్వనో మరము మేల్కొంచుచున్నాము. పద్ధతిగా దిక్షగా వలసి పోయిన సోదరుల కష్టసుఖములను ఎరింగుకొని పోని మాన్యుటకు దినదినము మనచేతనే ప్రయత్నముచేయు టకు మనము సిద్ధపడి యుండలేదు. మనపట్టణములో నొకపిడ్డి యందు కపము లేకపోయినయెడల మనము స్వేచ్ఛనంటి కోల యైనను వలసపోయిన మనసోదరుల నిష్టలకు విశ్వాహములు పూర్ణముగా లేకున్నను స్వేచ్ఛించలేదు. ఇందుకు నాణము గల హృదయమున నింకయుండు క్రొవ్వము కాదు. మన యజ్ఞా నునియే చెప్పగి యున్నదని మా యశ్శిప్రాయము. సోదరులూ దూరభూమిలో పనుపాట్లు మోచివుండు నాటికి నాది తెలి పినయెడల ఆది వాసోదరుల విషయముం నింకను నెక్కువ శ్రద్ధ తీసికొనగలదనియు ఆసీద్యవల నింకను నెక్కువసాచు భూతి చూడగలదనియు ఆదినిపక్షముం నింకను నెక్కువ సానుభావము చందగం దనియు ఆదిని కొరకు ఇంకను నెక్కువ స్వాధి భాగము చూడగలదనియు సుట్టా పథముగ వక్ర్యాణింపగలము. కలసపోయిన సోదరులకు కురించిన సంగతులెరింగికొని ఆ విజ్ఞానమును సాక్ష్యులతోయుటకు ప్రయత్నించు భక్త్యుం గలమం నుండియు గానిని నిర్విశంపక కాలముగడకు హైందవ విద్యారలకు దీనసంస్కరణనందా ర్థమ. ఆరెను మేలుకొని చున్నావను బాచు బంబులకు చంతించుచున్నాము. ఎమిగ్రంటు ప్రతికా సంపాదకుని కిం ను కృషి చేవలస సోదరులకు సంబంధించిన సంఘమొక్కటి ఏర్ప డింది. ఈ సంఘమువారి యుద్దేశము లనేకములు గలవు. వగ దేశములలోని సన సోదరులసంగతుల మనకు తెలియటకును మనముచేయు నాయమ వారికి ఫలకంబునుగ జ్ఞానార్థమ కును కి యుద్దేశములు క్వామూషము కల్పనలవు. ఇందు కుంజేని సంబంధించు చున్నాము. మారకచుట్టమునకు యావల కులము గాక యని కోరుచున్నాము.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— బ్రహ్మసమాజము 97వ సంబు ఉపాసన మందిరమున 8వ తేదీ ఆది వారము పాయంకాలము క గంటలకు డి. ఎ. కామేశ్వరరావు డి. ఎ. గారు ఉపాసన చేసి ఉపన్యాసము జరిపినారు.

చొంగతనము:— బ్రహ్మ ఉపా 99 వేదప్రాయము ముగల సమాప్తమియుండు ప్రాంతమున 20వ తేదీ ఆది వారమున బ్రహ్మసమాజము చొంగతనము జరిగినది. వేద విషయమున వానితేను సచారంపబడి వారికి నికరము కుంజేక్ష విధంపబడెను.

పారిసు, అక్టోబరు 4:— నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రక
టింపబడినది. సోమరంగమునందు వెరోనా బెజంబోర్డు కిరు
వక్కులను మేఘు తీవ్రమగుయుద్ధము సలిపి ముఖ్యులగు నొక
కందకము నాక్రమించుకొని రాంకోరు వుత్తరమున 120
మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. సోమునదికి దక్షిణమున తీవ్ర
మగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

అలహాబాదు, ఆక్టోబరు ౧౦— "పయోగి" పత్రిక
 కేయినో పత్రము స్వీకృతమైతి. ప్రకృత మాసాంతమున
 నను, అగస్త్య మాసాంతమునను వివిధ కొన్ని విషయములు.

గూర్చి ఈజిప్టువందలి గ్రీకురాజులకి విచిత్రమగు వృత్తాంతములు తెలియజేయుచు గ్రీకుదేశమునందు జర్మనుల వ్యాపారములను నిషేధించబడినవస్తువుల నెగుమలించేయుటను జర్మనుల రహస్యస్వేచ్ఛను నిబిడచేయుటకు మిత్రమండలివారు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు. ఈ వృత్తాంతము అధికారులలో నశేకులకు కొంత సంతోషమును గలిగించినది. అధికారులు రాజుగారితోడను, జైమిన్ గారితోడను, మిత్రమండలి సంత్రులతోడను ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సలిపిరి 1వ తేదీన 60 ట్టెలుగల మిత్రమండలి నౌకాదళము నెలామిన, థెరేవ్ ఆను స్థలములనుండి పిరియస్ సింధు కాళుకు బోయి నిలిచెను. ఆ నాడు మధ్యాహ్నము జైబిహి పరాసు సంత్రులు జైమిన్ గారిని సందర్శించి అంగపరాసు యుద్ధనౌకలు పిరియస్ సింధుకాళులోనికి వచ్చుటకు కాగణమును దెలుపుటకు ఒక విజ్ఞాపనా పత్రమును గ్రీకు ప్రభుత్వమువారి కిచ్చుటకు తమకు తమరు వైదని ఒక విజ్ఞాపన పత్రమును సమర్పించిరి. గ్రీకు దేశమునందు ప్రస్తుతమున్న శత్రు పాక్షికులు తక్షణము దేశమును వదిలిపోవునట్లు జేయుటకును, యుద్ధాంతమునకును వారు తిరిగి రాకుండ జేయుటకును మిత్రమండలి ప్రభుత్వములు తీర్మానించిన విజ్ఞాపనాపత్రమునందు చెప్పబడినది. శత్రువులతో సంబంధముగలిగి శత్రు పాక్షికులైన గ్రీకు దేశీయులను దగినట్లు శిక్షింపవలయును. ఏదెన్న మున్నగు ప్రదేశములనుండి తంతి వార్తల మూలమునను వాయు వార్తల మూలమునను మిత్రమండలి గనునములు శత్రువులకు తెలియుటవలన మిత్రమండలి వారు విద్యుద్వాహనాలను, వాయు వార్తాశాలలను, వార్తావాహక స్థానములను, మున్నగువానిని వశపఱచుకొన దీర్ఘానిందిరి మిత్రమండలివారు పంపిన యాజిమయములను జైమిన్ గారంగకరింపని లోకమునకు దెలియును. తరువాత కొంతకాల మైన వెనుక, కాకాశ్రయమునందలి పరాసుకూసుకు సంబంధించిన యొక చిన్న నౌక ఖాల్గుసారులు గ్రీకుదేశ సముద్రమునందు తిరిగి, యుద్ధాంతమునందునౌకాశ్రయమున వాగు కొనియున్న నాలుగు శత్రు నౌకలను పట్టుకొని ప్రతినాన వైదను పరాసు. పతాకము పుంజెను. తరువాత కొందఱు పరాసు వారు ఆ నౌకలలోనికి బోయి వానిలోనున్న సరుకులను బంధించి కొందఱు జర్మనులను బట్టుకొనిపోయిరి. అప్పుడే గ్రీకు నౌకాదళాధ్యక్షులు దేశములోనికి వచ్చి విద్యుద్వాహన వాయువార్తా స్థానములను, ఉత్తరవాహక స్థానములను స్వాధీనపఱచుకొనిరి. తక్షణవంత దేశమునందన్వేషణములను డబ్బిపుంపిన శత్రుపాక్షికులను, కొందఱిని పట్టుకొనిరి. సెబ్టెంబరుల కామరసాను గ్రీకుసైన్యమునందైన బారెన్ పెంకు హెవన్ మున్నగు శత్రుదేశీయులనుగూడ పట్టుకొనిరి ఏధ్యాపట్టణమునందును ఏదెన్న పట్టణమునకు వెలుపల శత్రు పాక్షికులైన వారిని వందలకొలదిగ గంపించి. ఈ బంధనముల వలన దేశములో విశేషమగు కలలోలు కేగెను. కాని బంధించు పని పట్టుకు జయ ప్రశ్నలను నిరిగినది. బారెన్ స్పెంకు అను జర్మనుడు బ్రిటిషువారి యొద్దవచ్చి తనంతట తానే వశపర్తి యయ్యెనని చెప్పి బడినది. కాని అది నిజముకాదు. బారెన్ స్పెంకును అతని సుందరమునకే బంధించి, కపల్లాపురమునకు బంపించి యక్కడ వదలి నెట్టికపిరియన్ యొద్దనున్న న్యూ నావలనే కోక నెజామిన్ సింధు భాఖయందుండి "మెరియంబాడ్" అను శత్రు నౌకను, పిల్లా కాకాశ్రయమునందున్న "అంకోక్" నామ గూఢ మిత్రమండలి వారు పట్టుకొనిరి.

ఇటలీ
ఇటలీరంగము.
రోము, అక్టోబరు 4.—బెంటోలోయాయు పర్యంతములలో ఇటలీవారు యవస్థానమున ఇటలీవారు అనేక విజయముల నందిరి. ఇటలీవార్తా ఆస్తిపై మును పర్యంతముల నెక్కు 8000 ఆడుగుల ఎత్తుగల కార్మిక అను మహావర్తత బలమును కార్మికాయాభాయమును 8500 ఆడుగుల ఎత్తుగల ఇంకోక భిక్షము నాక్రమించుకొనిరి.
చీనా
చీనా రాజ్య గుంధ.
చెక్కు అట్టెను ఈ లట్టెను నెమరుగూర్చి యున్న కాంపు గాత్రో సంబంధము గలవాడగుట చేత ఆతనిని విజ్ఞేయత్రాగా నియమించుటకు చీనా రాజ్యాంగసభవారు నిరాకరించిరి. మరొక ప్రజామిత్రులమును ముఖ్యభూమిని కలిగించుకొనుటకు వ్యతిరేకముగా వాడుకొనెను.

జర్మనీ
జర్మనీ దేశములోనికి గొంపోబడిన పరాసువారు
మ్యూన్చెన్, అక్టోబరు 4.—ఫ్యాన్సుదేశపు ఉత్తర భాగమునుండి పనిచేయుచుటకు జర్మనీలోనికి దిసికొనిపోబడిన పరాసువారిని నూరుపులకాలము గడచిన వెనుక మఱల స్వదేశమునకు బంపుదుమని జర్మనులు తెలిపిరి. బెర్లిన్ లోని స్పెయిను దేశపురాజుగారి వ్రాసెను.

జర్మనుల ఆశాభంగము
లండను, అక్టోబరు 4.—రోటర్ డమ్ కనుమ యొద్ద రోమేనియన్ల కిచ్చితియ్య రాజయము గలిగించితిమని జర్మనులు ప్రకటించిన వృత్తాంతముగూర్చి ఆశాభంగము నొందిన ప్రజలకు పత్రికలు నానావిధములగు సంజాయిషీలు చెప్పుచున్నవి. ఆస్త్రియనుల ప్రకటనమునందు రోమేనియనుల రోటర్ డమ్ కనుమయొద్ద వెనుకకు బోయిరినియు, రోమేనియనులు మఱల ప్రతియుద్ధము సలిపి ఆస్త్రియనులను వెనుకకు నెట్టివేర్చిరినియు చెప్పబడినది.

ఆస్త్రియా
ఆస్త్రియాను పరాజయ నూచనము
లండను, అక్టోబరు 3.—ఆస్త్రియాను స్త్రీస్త్రికాకోన పంక్తిని వదిలివేసి వెనుకకు బోవుదురని "ఇన్ ఫ్రెస్ నెక్స్ట్" అను పత్రిక వ్రాసినది.

హాలండు
డచ్చి తూర్పుఇండియా దీవులు
లండను, అక్టోబరు 3.—స్లోరెసుదీవిలో విప్లవకారులు వైనికులను తలపడిరి. ఒక లెఫ్టినెంట్ హతుడయ్యెను. 6 గురు వైనికులకు గాయములు తగిలినవి. 5 గురు విప్లవకారులు హతులైరి. ఆచిను ప్రజలుగూడ తొందరకలిగించుచున్నారు.

అమెరికా
జాల పార్శ్వనాయపు
మ్యూన్చెన్, అక్టోబరు 3.—మ్యూన్చెన్ లో పతన వాలి వ్యాధివలన 2000 మధురబాలురును బాలికలును చని పోయిరి. స్టేగువ్యాధివలనే ఈవ్యాధిగూడ ఎలుకలవలన వ్యాపించియుండునని శాస్త్రజ్ఞులు భావించిరి.
సర్ రివీంద్రనాథ ట్యాగూర్
సీటియా, అక్టోబరు 3.—సర్ ట్యాగూరుగారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో నాగములు సంచరించెదరు.

జపాను
జపాను మంత్రవర్తము
టోక్యో, అక్టోబరు 5.—వాక్యకర్తమువలన కలలు కలమునాకు వాడనామా నిచ్చెనని తెలియజున్నది. మునుక విదేశములలోనుండి వైకలము కలలోగలది తమనామును వినినింపదగినది. అనున మానించినదిగాని మున్ను వైకలముగాక నెమరుకలమునకు మెక్కు తలచుచున్నాను. మంత్ర వర్తము రాజనామా యిచ్చునని తెలియుచున్నది. చీనా సమన్వయగూర్చి జపానుదేశీయమువారివలంబించిన విధానము విమర్శింపబడుటవలననే ఈమంత్రవర్త మంతరింపవలసి వచ్చినదని ఒకరు వ్రాసిరి.

దక్షిణహిందూస్థానము
స్త్రీహత్య కేసు
పుదుచ్చేరి, అక్టోబరు 4.—స్త్రీ హత్యచేసిన ముగ్గురిలో నొకనికి 10 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించబడినది. ఇద్దరిని విడుదలచేసిరి.

నిర్బంధావాసము
ప్రాగ్ నెరు ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య గారి సోదరులకు స్వామినాథయ్యగారిని పుదుచ్చేరి వదలగూడదని ఆచటి పోలీసు వా రాజుపించిరి.
పాఠశాల మాయుట.
ఉపాధ్యాయులు లేకపోవుటచే నెటిటు నెమిసరిలో మొదటి మాడు తరగతులను మాయ బడినవి.
మైసూరు మహారాజుగారి కళాశాల వర్ధంతి
మైసూరు, అక్టోబరు 3.—నేడు మధ్యాహ్నము సర్ కాంతరాజ ఉరుగుగారి అధ్యక్షతలైంద మౌలి జరిగినది. చాల మంది విద్యార్థులను ప్రముఖులను వచ్చిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు
(0)
(మా స్వకీయవిలేఖకులవద్దనుండి)
మైసూరు
మైసూరు దసరా ప్రదర్శనము.

మైసూరు, అక్టోబరు 4.—నేడు సాయంకాలము ప్రదర్శనమును యువరాజుగారు ప్రారంభించిరి. చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును వచ్చిరి. ప్రదర్శక సంఘాధ్యక్షులగు ఆ. పి. ఆర్. బెనర్జీగారు ప్రదర్శనమును ప్రారంభింప వలెనని యువరాజుగారిని కోరుచు నుపన్యసించిరి. మైసూరు రాష్ట్రమున పరిశ్రమాధ్యమమును గూర్చియు కలిగిన పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చియు వివరించిరి.

పిమ్మట యువరాజుగారు పర్యవేరించిరి. ఈ ప్రదర్శనము స్థిరావాసమునకు వచ్చినది. దసరాకును, ప్రదర్శనమునకు అవి. నాభావ మేర్పడినది. యుద్ధకారణమువలన నెరవేరదన సరది యము కలిగి యుండనిచో నెరుడుగూడ ప్రదర్శనము జరిగియే యుండునని. అయినను మనము నిరుడుమానుటవలన పరిశ్రామిక వ్యావసాయకాభివృద్ధి నిపుడు బాగుగా గ్రహింప లుగుచున్నాము. బెనర్జీగారి యుపన్యాసమువలన పారిశ్రామికావకాశములు మనకు బాగుగా విదిత మైనవి. 1911 వ. సంవత్సరమున ఆర్థికసంఘమువారు ప్రారంభించిన ప్రయత్నము ఏఏండ్లలో ఫలప్రద మగుట సంకోచకరము. ప్రాచీన పరిశ్రమలును చిత్రకళలను పునరుజ్జీవితము లై నవి. సబ్బులు, బొత్తాములు డబ్బరు సంచులు. మంచిగంధపునానె మున్నగు క్రొత్త పరిశ్రమలు గూడ ప్రారంభ మైనవి. ఏతామయరలు చాల నమర్చబడినవి యంత్ర సాముగ్రులను చేయుపనిగూడ ననుకూలముగ జరుగుచున్నది. వ్యవసాయమును గాపాడుట పశువుల పోషణమును గూడ బాగుగా జరుగుచున్నవి. ఇట్టి ప్రదర్శనములను ప్రతిసాలునను జరుపుటవలన జరిగిన అభివృద్ధిని తెలిసికొనుటకును జరుప పిలగుదానిని గ్రహించుటకును గూడ ననుకూలముగ నుండును. పారిశ్రామిక వాణిజ్య వ్యావసాయక వస్తుప్రదర్శక శాలలను ముఖ్యస్థలములలో శాశ్వతముగ నేర్పరుపదగిన తిక్కణముగూడ వచ్చినది. బెనర్జీగారు నడిపినట్లు మనదేశము సర్వ సంపత్కరము. అవకాశములు పెండు. ప్రత్యేక పరిజ్ఞానముగల శాస్త్రజ్ఞుల వసరము. అట్టివారిని కొందరి నేర్పరచి యువకులకు నేర్పించుచున్నారు. వీరిలో కొందరు ఇండియాలోను కొందరి తరదేశములలోను అభ్యసించుచున్నారు. చాల ప్రతిభోధనలు జరుగుచున్నవి. ప్రభుత్వముపార్తు లోటు లేకుండ పని చేయుచున్నారు. ప్రజలుగూడ వారికి లోడ్పడిన వైశ్యవ్యభిశేకులు కాగలుగుదురు. ఈసాలున ప్రతిజిల్లాకును ప్రత్యేక స్థల మేర్పరుప బడినది. స్త్రీలకాఖలోగూడ చాల అభివృద్ధి గోచరించుచున్నది. వివిధదేశములవారు సరుకులను పంపియున్నారు. ఇట్లు శ్రమపడిపనిచేసినందులకు నేను ప్రదర్శకసంఘము వారి నభినందించుచున్నా నని యువరాజుగారు పర్యవేరించిరి.

మైసూరు ప్రదర్శనా ప్రదేశమునకు సమీపమున
4 యకరముల భూమిని మదలక్రింద విడ్డడిసి వానిలో సంచిరకము విత్తనముల నాటి చేలను పెంచిరి. వ్యవసాయవిద్యను ఇంగ్లాండు అమెరికా దేశములలో చదివి అభ్యసించిన అనుభవజ్ఞులగు డిప్టీ డైరెక్టరుగారు పరిశీలకులుగా నున్నారు. ఏ. తే. యజ్ఞ నారాయణగారు కొత్తమాదిరులను చూపుటయేగాక తక్కువ వ్యయముతోను తక్కువ కూలీలతోను యిప్పుడన్న విధానములనే సంస్కరించి పనిచేయుప మున్నని గూడ చూపియున్నారు. వేరొక పెద్దమడిలో క్రొత్త క్రొత్తనాగళ్ల నుపయోగించు విధానము ప్రదర్శింప బడినది పశువుల కొట్టమును కుప్పగోలిని మాదిరులుగా కట్టించి నెన్నా నీలిమందును కాంబోదియాప్ర త్రియును ప్రదర్శింపబడినవి. ఇవి మైసూరులో బాగుగా పండును. డిప్టీ హావనాసు పొగాకు పంటకుగూడ నీభూమి నుంచి. చెరుకు గాగులు వరి మున్నగు వానిని గూడ ప్రదర్శించిరి. పరిశ్రామికములలో బహుశా కొచ్చి మొదలగు పోట్లనుండి వచ్చినవిగూడ చాల గలవు. విద్యాకాఖలోగూడ మంచి ప్రదర్శితములు గలవు పాశ్చాత్యులు చాలమంది యంత్రసాముగ్రులను దేశములు చాలమంది బొత్తాములు. తోలుపస్తువులు మున్నగు వానిని పంపిరి.

మెయిలు స్త్రీమరు.
బొంబాయి, అక్టోబరు 4.—నేడుదయము 9.40 గంటలకు టపాబండ్లు బొంబాయినుండి బయలుదేరును. కర్కలా అను మెయిలు స్త్రీమరు ఈ నెల 11 వ తేదీన బొంబాయినుండి పిమకు బయలుదేరును.

THE GREAT WAR.

Somme Operations: Moral and Material Gains.

THE DANUBE CROSSED: GREAT TACTICAL OPERATION.

Important Italian Captures.

SALONIKA FRONT: IMPORTANT VILLAGES CAPTURED.

GREECE POLITICAL CRISIS: THE NEW PREMIER.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT.

Somme Operations.

Position at the End of September Summed Up.

LONDON, October 5.

A despatch from British headquarters sums up the position at the end of September as follows: Since the opening of the battle in July we have taken 26,735 prisoners and engaged thirty-eight German divisions, of which twenty-nine have been withdrawn, exhausted or broken. We hold a half-moon of upland south of the River Ancre, occupying every important height, so that we have direct observation of the ground eastward and north-eastward. The enemy have fallen back upon their fourth line, behind the low ridge just west of the Bapaume Transloy road.

The importance of three months' offensive should not be judged by the distance advanced or the number of enemy trench lines taken, but by the effect on the enemy's strength in numbers, material, and moral. The enemy has used up his reserves in repeated costly but unsuccessful counter-attacks without causing the Allies to relax their steady methodical pressure.

Troops from every part of the British Empire have been engaged in this action and all have behaved with the discipline and the resolution of veterans. Our aircraft has shown a spirit of offensive in the highest degree and the work of its members has been as conspicuous for skill and judgment as for daring. It is safe to say that two hundred British aeroplanes cross the enemy's front for every enemy machine crossing ours.

Information from trustworthy sources indicates that German economic conditions became persistently worse all through August. Neutrals knowing Germany well speak of the extraordinary scarcity and badness of food even in the best hotels. There are frequent food riots and strikes in large towns.

Letters found on prisoners testify to the ever sharper misery among the masses. It is believed that the harvest is below the average. The food crisis next spring will be intense. Meanwhile privations coupled with loss of confidence in victory continues to weaken the people's powers of resistance.

Eaucourt L' Abbaye Captured.

Rain Hampers Operations.

LONDON, October 5.

Last night's British communique says:—There was heavy rain during the night and early in the day. Fighting near Eaucourt l'Abbaye is proceeding satisfactorily. Things are quiet elsewhere, except for intermittent shelling. The weather interfered with the work of aircraft. One of our machines is missing.

This afternoon's communique says: Eaucourt l'Abbaye has been cleared of the enemy and is now entirely in our hands. There was considerable shelling on our front south of the Ancre during the night, otherwise there is nothing to report. There has been heavy rain since this morning.

French Capture Important Trench.

LONDON, October 5.

PARIS.—Last night's communique says:—On the Somme front a localised attack on each side of the Peronne-Bapaume road gained us an important trench and 120 prisoners north of Rancourt. There was great reciprocal artillery work south of the Somme.

French Success Near Morval.

Strong German Lines Taken.

LONDON, October 5.

PARIS.—This afternoon's communique says:—We completed the capture of strong lines of German trenches between Morval and the St. Pierre Vaast Wood. We took two hundred prisoners. There was a lively enemy bombardment at Belloy-en-Santerre.

Artillery Activity.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, October 5.

General Sir Douglas Haig last night reported. —Hostile artillery has been active, especially in the neighbourhood of the Zollern redoubt and between Guedecourt and Eaucourt l'Abbaye. An attempted enemy bombing attack in the latter region was repulsed and enemy wounded were abandoned. There has been considerable shelling south of the Ypres-Menin road. Elsewhere the day was quiet. Rain continued most of the day.

Barrage Fire.

A Bavarian Battalion Order.

LAHORE, October 5.

LONDON, October 4th.—A captured Bavarian battalion

order condemns the unnecessary demands for barrage fire and asks: "Why do you always acknowledge the enemy's superiority without reasons? The artillery commander assures me that this cannot continue. His ammunition and guns are both done for. Opening fire without orders shows despicable cowardice. ("C. and M. Gazette").

Customary Cannonade.

LONDON, October 5.

PARIS.—Last night's communique reported that nothing important had occurred. There has been the customary cannonade on the Somme, which was more intense in the vicinity of Belloy and Assevillers. Our infantry progressed east Morval. A duel with trench weapons occurred in Alsace on Baren Reichackerhoff.

Lack of German Reserves.

Bad Enemy Gunnery.

LONDON, October 5.

Reuter's representative at headquarters wires:—The straits to which the Germans have been put for reserves is suggested by the fact that prisoners have been taken belonging to the naval division which has been brought from the coast to assist in defence. A scathing commentary on the quality of German gunnery is disclosed in the following underlined extract from the official diary of the 108th Regiment: "In view of our artillery's perfectly lamentable shooting, all patrols have been called in."

THE BRITISH SUCCESSES.

French President's Praise.

PARIS, October 5.

M. Poincaré has visited the Somme, and congratulated Sir Douglas Haig on the recent magnificent British successes. He decorated Generals Gough and Butler with the Legion of Honour.

Mont-St. Quentin Encircled.

LONDON, October 4.

A correspondent at the French headquarters says that the French are steadily encircling Mount St. Quentin, the key to the Peronne defences. They are utilising monitors on the canals daily for bombardment.

Balkan Theatre.

British Capture Bulgar Town.

All Counter-attacks Defeated.

LONDON, October 5.

A British official message from Salonika says: Across the Struma we advanced and captured Jenikoe south of the Sere road. The enemy immediately counter-attacked, but never reached closer than a thousand yards being broken up by our artillery. Fresh troops in the evening made a third attack after a heavy bombardment, and fighting continues. The enemy's casualties were heavy.

Important Towns Occupied.

LONDON, October 5.

A French official message from Salonika says in consequence of Serbian victories in the Kajmakalan region the Bulgarians have abandoned their positions at Starkovres on the River Board and appear to be retreating northwards. The Serbians have occupied Sovio, the French have occupied Petorso and Ughemi, and the British on the right have captured Kanjko east of the Struma.

The Capture of Jeniko.

Surrender of Defenders.

LONDON, October 5.

Reuter's correspondent with the British headquarters at Salonika says that the Bulgarians defending Jeniko who were not killed or did not flee from the terrific bombardment surrendered. Jeniko was most strongly fortified and the most important of three adjoining villages, two of which had already been captured. The Bulgarians made the first counter-attack three hours after the capture of Jeniko with three battalions rushed by train. These were swept off by a curtain of fire. The Bulgarian losses during the last four days have been enormous.

Great Britain.

Neutral and Belligerent Submarines.

Allies Recommendations.

LONDON, October 4.

It is officially announced that the Allies have urged neutrals to prevent belligerent submarines, however uti-

TELEGRAMS.

lised, from using neutral waters and to detain any entering a neutral port.

Growing British Revenue.

Great Increase in Income-tax Receipts.

LONDON, October 5.

The revenue for the year amounted to £319,356,000 compared with £213,595,500 in the previous year. The receipts from income-tax increased by £58,274,000.

THE WAR OUTLOOK.

Sir W. Robertson's Statement.

Everyone Needed.

LONDON, October 5.

General Sir William Robertson in a speech at Dalderby, Lincolnshire, said we had now a reasonable amount of guns and ammunition, and on the whole could view the future without any anxiety whatever. But we must be prepared to continue the fight for a time which could not at present be estimated. We wanted more men now, and eventually should want all who could be spared. We were not justified in excepting to win unless the services of every man and woman were enlisted to the full.

A Parliamentary Conference.

FIRST MEETING TO COME OFF SHORTLY.

LONDON, October 5.

The Speaker is convening a Parliamentary Conference on electoral reform. The Speaker himself will preside, and the first meeting will probably be held on the 10th instant.

Mahammedan Soldiers Burial Ground.

Arrangements for Permanent Upkeep.

LONDON, October 5.

Arrangements have been made for the permanent upkeep of the burial ground for Mahammedan soldiers near the Woking mosque. The ground was planned under the advice of Abbas Ali Baig, and is being surrounded by an ornamental wall of oriental character. An inscribed headstone is being provided for every grave.

The Army Entrance Examination.

Age Limit for Attendance.

LONDON, October 5.

The upper age limit that for attendance at the army entrance examination after November will be eighteen and half, except in the case of candidates who have served in the forces, where it will be twenty-one.

Airmen and Raiders.

Two D. S. O's, awarded.

LONDON, October 5.

The D. S. O. has been conferred upon Second Lieutenants Frederick Sowrey and Alfred de Bath Brandon in recognition of their gallantry and distinguished service in connection with successful attacks on enemy airships.

France

The French Deportees.

To be Repatriated.

LONDON, October 5.

MADRID.—The Spanish Ambassador in Berlin states that all persons deported from the north of France will be repatriated as soon as the crops are gathered.

Nationalisation of Enemy Subjects.

LONDON, October 5.

PARIS.—The Chamber has adopted a Bill revoking naturalisation of former enemy subjects.

RUSSIA.

Russian Advance in Galicia.

Brzezany Attacked.

LONDON, October 5.

PETROGRAD.—General Toherbatcheff's troops on the third day of a furious engagement, crossed the river Zlota Lipa south of Brzezany under cover of artillery, then advanced as near as possible to Brzezany and bombarded the town.

Fighting Near Lutsk.

LONDON, October 5.

A Russian official announcement says that battles continue west of Lutsk and southward of that town. The enemy is stubbornly holding positions on the Zota Lipa.

Ministerial Changes in Russia.

LONDON, October 5.

Reuter learns that reports which have hitherto not been officially confirmed have reached London that as a result of appointment of M. Protopopoff as the Russian Minister of Interior important and significant Ministerial changes are in contemplation in Russia. The name of Rodzianko well-known liberal president of the Duma is mentioned in connection with a high office.

Greece.

The Greek Crisis.

Cabinet Resigns.

LONDON, October 5.

ATHENS.—It is officially announced that the Cabinet has resigned.

Cause of Resignation.

LONDON, October 5.

ATHENS.—An official statement says the Government resigned because it was unable to get into touch with the "Entente" representatives, and the settlement of national questions was consequently hampered.

TELEGRAMS.

Bombay.

Female Education
Corporation Schools Committees View

Bombay, October 4

The schools Committee, of Bombay Municipal Corporation in submitting its views on the subject of improvement and extension of female education, as asked for by the Government, states, "Apart from utilitarian considerations mentioned in para 4 of the Government of India's should conviction is growing that girls have no intellectual gulf separating them from their brothers and husbands. Even in modest greater facilities are demanded not only for elementary but also for secondary and higher female education. The present policy is to vest the entire financial responsibility for primary education in local bodies, control and supervision is shared between them and the Government educational officers. Apart from the question of allowing the local bodies to become more and more autonomous no distinction should be made in this regard between their responsibility for control over the education of girls and of boys. Where the local body has charge of a large area, or in a very populous town it would be advisable to delegate its educational powers and responsibilities to a committee of its own. But this educational committee should not be a body separate from or independent of the municipal or local board of the place. The local bodies should be free to determine what classes of schools there should be and how far mixed schools should be allowed. In primary schools there would be not much scope for difference of curriculum. In regard to secondary education for females as well as for higher collegiate education the government should themselves make adequate provision for the institutions welcoming such help from private philanthropy as comes in voluntarily. Local committees, if formed, should be advisory in kind and should contain largely educated ladies of social position. In dealing with the classes of institutions for secondary education the committee specially emphasises the urgent need for schools giving a practically useful education for girls whose prime goal is marriage and mistress-ship of the husband's household and urges on the establishment of a high school for girls by Government in each district, one Arts and one Medical College for each Presidency and encouragement of higher education for girls by institution of scholarships on liberal scale.

Bombay 'Chronicle' Defamation Case.
Judgment in Mr. S. B. Mehta's Suit.

BOMBAY, October 5.

A the High Court to-day Mr. Justice Macleod delivered judgment in the suit for Rs. 25,000 as damages for alleged defamation filed by Mr. Surajmull B. Mehta, solicitor, against Mr. B. G. Horniman, Indian Newspaper Company and Mr. A. P. Brewin, Editor, proprietors and printer, respectively, of the "Bombay Chronicle". His Lordship held that the comments contained various misstatements which were libellous and that no attempt was made by the defendants to express regret. He awarded Rs. 3,000 and costs to the plaintiff.

Mahomedan Educational Conference.
At Kathiawar.

The Mahomedans of Kathiawar have this week been holding an educational conference at Jungad under the presidency of Dr. Zia-Ud-Din Ahmed, C. I. E. of Aligarh. Various educational matters affecting Moslem education of the district were discussed.

THE PRESIDENTS SPEECH.

The president in the course of a lengthy speech said:—You may educate a few in any required language but education of the masses cannot be given through the medium of any language other than their mother tongue. In regard to school management he thought it was desirable to publish a book for the guidance of the management of schools and parents of children and added that a training school for them was great a necessity as a training school for teachers to teach them their responsibilities and their attitude towards teachers. He said "However able and enthusiastic a teacher may be his work will not produce satisfactory results unless he is supported in his attempt by managers of schools and parents.

Bombay Share Market.

BOMBAY, October 5.

There was a depression in the market to-day and the rates were off a little. The closing tone however showed a slight improvement. Centrals declined to Rs. 2610, Swadeshis to Rs. 930 Davids to Rs. 575. Standards to Rs. 1650, Pearls to Rs. 590, Indus Alwas to Rs. 475 and Crescents to Rs. 240. Fazu bhas declined to Rs. 700 closing at Rs. 797½. Current toys to Rs. 285 Madhows to Rs. 1500, Phoenix to Rs. 235 and Colaba Land to Rs. 1335. Tata Mills were steady at Rs. 700. Bank shares were unchanged. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 1250, Tata iron and steel ordinary declined to Rs. 385 and Watered to Rs. 1270 and Transways stood at Rs. 385. Bank of Bombay rate has been increased from 5 to 6 per cent from to-day.

Government of India 3½ per cent loan is quoted at Rs. 7½, 4 per cent Terminable loan at Rs. 97½, 4 per cent Conversion loan ex-warrant at Rs. 91 and warrant at Rs. 11.

The Election of Mr. Jinnah.

Enquiry Began in the District Court.

POONA, October 5.

The enquiry ordered to be held into the election of the Hon'ble Mr. Jinnah to the Viceroy's Council began to-day before Mr. Perceval, the District Judge of Poona. At the outset of the inquiry Mr. Binning Barrister-at-Law who appeared for Moulvie Rafuddin Ahmed took exception to the inquiry being a public one and on Mr. Jinnah producing letters and telegrams he had sent to the Government of India and the Bombay Government asking that the inquiry should be public and be held before a Judge of the High Court. Mr. Perceval said it was pretty plain that

TELEGRAMS.

there was no objection on the part of the Government to a public inquiry. The question whether the Court should frame issues was next decided in the negative the Court holding with Mr. Binning that the Court was only able to frame a report and it was left to the Government of India to accept or reject the views expounded as it thought fit. The entire day was taken up with the examination of one witness Syed Gulam Mahomed Rafaid Pirzada, Mahomedan High Priest, who deposed to hearing from Gulam Ahmed about Rs. 500 being offered him by Mr. Ebrahim Haroon Jaffer in order to get him to induce the Hon'ble Mr. Pathan to give his vote to Mr. Jinnah. After lengthy arguments as to whether the court could use what had been told to witness by Gulam Ahmed without Gulam Ahmed being put into the witness box Mr. Perceval held both sides agreeing that it would be optional with him to accept or reject statements of the witness in the event of Gulam Ahmed not being called by either side. It should be noted in this connection that the inquiry is first of its kind in India and that the court has no power to compel attendance of witnesses and the Evidence Act does not fully apply to evidences recorded. Witness proceeded with his evidence stating the circumstances under which he had come to hear of the bribe. He was cross examined by Mr. Jinnah but was not done with when the Court rose for the day.

Burma.

Bank of Burma Liquidation.
B. B. Petroleum Company Shares.

RANGOON, October 5.

Mr. A. J. Noble, a large creditor of the Bank of Burma, in Liquidation, who had come here from Bombay some time back in connection with bank matters, left by "Bharata" yesterday for India. During his stay here there was great activity in the B. B. Petroleum Company shares which stood at 4 shillings. Now they are quoted between 7 and 7½ shillings. The impetus was given on account of applications to the Chief Court for distribution of the B. P. P. shares by the advisory committee of shareholders and by Mr. Noble. This was one of the reasons for shares not being available for Bombay orders which came in large numbers daily as the of Bank Bengal stopped selling any more. Mr. Noble returns to Rangoon next month in connection with the applications to the Chief Court which have not yet been disposed of.

Punjab.

Constitutional Reforms After the War.
The Non-Official Memorandum.

LAHORE, October 5.

Commenting on a paragraph which was recently published in most of the newspapers to the effect that it is understood that all non-official members of the Imperial Legislative Council with the exception of three have submitted a joint memorandum to the Viceroy on constitutional reforms to be instituted after the war, the "Civil and Military Gazette" says:—We have excellent authority for stating that the information contained in this paragraph is to some extent incorrect. We believe that none of the European non-official members had anything to do with the memorandum in question and we have positive information that at least eight non-official Indian members did not sign it. Of the twelve Mahomedan members of the Council only five signed the memorandum and of these five two (not three as previously stated) are ex-presidents of the All-India Muslim League.

With reference to the comments of the "Civil and Military Gazette" on the memorandum on constitutional changes submitted by the non-official members a Simla telegram says that the memorandum was submitted by all the elected Indian members with the exception of three. The nominated members were not asked as they were not regarded as representatives of the people. The European members, only two in number, were not consulted. Thus the memorandum was signed by no less than 19 non-official elected Indian members, and the Mahomedan signatories included the Rajah of Mahmudabad, Sir Ibrahim Rahimtullah and Mr. Haque

Mysore.

Mysore Dusserah Exhibition.
Opening Ceremony.

MYSORE, October 5.

His Highness the Yuvaraja this evening opened the Mysore Dusserah Exhibition before a large gathering of ladies and gentlemen. In requesting His Highness to perform the ceremony, Mr. A. R. Bannerjee, Chairman of the Exhibition Committee, made a speech recounting the work of the Industrial Department of the State and pointing out the industrial progress the State had made in recent years. He also alluded to the various features of the exhibition.

THE YUVARAJA'S SPEECH.

In declaring the Exhibition open, the Yuvaraja addressed the gathering, and in the course of his speech said:—"The Exhibition has come to stay with us, and, as I said on a previous occasion, it has become a regular feature of our Dusserah proceedings. But for the fear entertained last year that the present war conditions would militate against its success—which we now see from Mr. Bannerjee's speech would not have been the case, since the trade conditions in Mysore have not been materially affected by this war—we would probably have not missed this interesting and educative item of our Dusserah festivities last year. Anyhow the lapse of two years will perhaps as observed by Mr. Bannerjee, better enable us to note the progress that has been achieved in our industries and agriculture. His Highness then referred to Mr. Bannerjee's speech and said that it was a resume of the industrial position in the State and the great possibilities there were in the direction of improving that position. His Highness continuing said: "It is gratifying to note that the efforts begun in 1911 by the Economic Conference towards an industrial re-awakening in the State have commenced to yield some practical results within so short a period as five years. Old arts and industries received a great

TELEGRAMS.

impetus, and we have to-day a number of fresh ones, such as manufacture of soap, battons, tyres, sandal-wood oil, etc. We have besides a number of power plants installed for lift irrigation. Even in the manufacture of machinery we made a start, and our efforts have been attended with success. Agriculture also is receiving attention and the chairman has rightly emphasized the importance of the development of agriculture "pari pasu" with the progress of industries. When activities of this nature are being pursued from year to year exhibitions of this kind serve a very useful purpose in not only enabling us to take stock periodically of the progress achieved in the several activities undertaken by us, but also demonstrating in a practical manner in what direction we could make further progress. Perhaps the times has arrived when we could maintain with advantage permanent industrial, commercial and agricultural museums in important centres for the purpose of constant instruction to our people in these matters. As Mr. Bannerjee rightly remarks, this beautiful country of ours is a land of unlimited possibilities awaiting development, and requires highly trained technical and scientific men for working them out. A few experts have been employed and a number of young men are being trained, some in India and some outside, to fit themselves for the work. A large number of questions are under investigation, and I hope you will not think that Mr. Bannerjee is too optimistic when he says that the development of agriculture and industries in the State during the past few years has been phenomenal, and if the progress is kept up as in the past no one can foresee the magnitude of the results that may be achieved. Nature is bountiful to us, and His Highness' Government is making every effort to make people reap the rich harvest of gifts so profusely bestowed on them, and we have every hope that with the co-operation of the people a bountiful harvest will be reaped in due time. As regards the arrangements in this year's exhibition one chief feature appears to be the allotment of a separate stall to each district. This seems a desirable innovation, as it will display the distinctive characteristics of the arts and resources of each district separately and clearly, and may perhaps lead to healthy emulation among various districts. It is gratifying to learn that the women's section has been further developed, and that there are several articles of artistic merit to be found there, and also that there has been a hearty response accorded to the Committee by several Native States and other provinces of India in addition to our own various centres of industrial and commercial activity."

In conclusion His Highness congratulated the Exhibition Committee for the co-operation they have been able to secure from various bodies in getting up the exhibition notwithstanding the many difficulties owing to the war.

THE EXHIBITS.

An outstanding feature of the Dusserah exhibition is a series of demonstration plots comprising an area of four acres adjoining the exhibition ground, in which are demonstrated actual standing crops, superior varieties of crop, improved cultural methods and system of manuring, etc. The demonstration plots are in charge of the Deputy Director of Agriculture, who had the advantage of having been trained in England and America for his work. Mr. A. K. Yegnarayan has not only striven to show the importance of introducing new and up-to-date methods in agriculture, but also demonstrated many good improvements that could be effected in the existing systems with greatest economy and least labour. One large plot has been reserved for the demonstration of the working of various improved ploughs and harrows which are being introduced by the Mysore Agricultural Department. A small cattle stall and manure pit constructed on cheap and correct lines are also on view. Half of the experimental area is devoted to manurial experiments with mulberry, the other half being used for growing various kinds of crops, both old and new, Sesame, indigo and Camoodia cotton are grown to show that, though new, they find good sale in the State, so also Delhi and Havannas tobacco. Varieties of green manure and fodder are also grown, including Rhodes grass and American fodder, which grows quickly.

Interesting experiments with regard to sugarcane cultivation are also demonstrated. Paddy and Ragi, the staple food of Mysore people, are also grown to show the effect of manure on their cultivation. Exhibits in the agricultural stall contain various things relating to dairying and sheep-rearing.

In the industrial section there are good many exhibits sent in from various districts of the province and from Baroda and Cochin and other places.

In the educational section there are many interesting exhibits.

Many of the Europeans firms have sent in machinery useful for agricultural and industrial purposes, and a few Indian firms have exhibited goods of various kinds made in India, such as buttons, leather goods, etc.

The European guests, of His Highness the Maharaja were present at the Dusserah Durbar last night. The guests included the Hon'ble Mr. H. V. Cobb, G. S. I., C. I. E., Resident in Mysore, Major St. George Tucker, First Assistant Resident, and Mrs. Tucker, Sir Leslie and Lady Milner, Colonel Standage, Lieutenant Colonel Frank Johnson of 26th Royal Sussex Territorial Regiment, Mr. Richards, Consulting Engineer, and Mrs. Richards, Mr. and Mrs. H. M. A. Cooke, Mr. and Mrs. Fowke, Mr. and Mrs. Hayward and Mr. R. H. Campbell C. I. E., Private Secretary to His Highness. After ceremonial formalities were gone through the guests departed. His Highness the Yuvarajha and the Dewan and chief officials of the State were also present at the Durbar.

A party of fifty men of Kents Territorial Regiment under the command of Major Oldendoff who have been here were taken to the palace and given all facilities for witnessing the festivities.

After a prolonged break the monsoon is again active in Lahore and since early hours of Wednesday morning rain continues to fall steadily for several hours. The sky is still overcast with clouds and promise more rain.

The death is announced of Rao Bahadur N T Vaidya, nominated member of the Bombay Legislative Council.

TELEGRAMS.

The French made some progress by grenade fighting east of Bouchavesnes and repulsed a small German attack south of Mervilliers.

Only infantry skirmishes and artillery action are reported from the Italian front.

Stubborn fighting continues north of Halicz and on the west bank of Zibta Lipa where the Russians took 1,600 Austrian, Turkish and German prisoners. The struggle continues.

The Russians crossed the Danube between Rustehuk and Tutukai and the Debrudja and attacked along the whole front, repulsing the enemy centre and right flank.

On the Salonika front the British have beaten off repeated enemy attacks on the positions gained on the Struma front.

In the Zeppelin raid on England on Sunday night one airship was burnt, one man was killed and one woman injured and material damage was insignificant.

Indian Industrial Commission. Questions for Witnesses.

SIMLA, October 5.

The Indian Industrial Commission has issued a set of questions for the assistance of witnesses under ten distinct and separate heads. Under the head financial aid to industrial enterprises, the following questions are important:—

Please state what experience you have had of the raising of capital for industrial enterprises? What difficulties have you found in doing so?

What suggestions have you to make for removing these difficulties?

What are the sources, in your experience, from which capital for industrial enterprises is principally drawn?

Do you know of any kinds of industrial enterprise where more concerns have been started than can be maintained in full time employment, if so, please describe the general conditions?

What experience have you had of financial aid by Government to industrial enterprise?

What are your opinions on the following methods of giving aid to new industries: (1) money grants in aid; (2) bounties and subsidies; (3) guaranteed dividends for limited periods, with or without subsequent refund to Government of the expenditure incurred in paying dividends at the guaranteed rate; (4) loans with or without interest; (5) supply of machinery and plant on the hire purchase system; (6) provision of part of the share capital of companies on the same basis as public subscriptions of capital; and (7) guaranteed Government purchase of products for limited periods. In which methods of Government assistance should there be Government control; what should be the form of this control, e.g., appointment of Government directors with defined powers for the period during which direct assistance lasts.

What are your experience and opinion of Government pioneer factories?

In what ways and to what extent should Government pioneer industries. At what stage should pioneer factories be either closed or handed over to private capitalists or companies?

What limits and restrictions, if any, should be imposed on the conversion of successful pioneering experiments into permanent Government enterprises?

In your experience, what industries are hampered by the conditions under which they are financed? Please describe the method of financing and its effect on the industry in each case.

In what ways is it possible to give more assistance to industrial undertakings, by existing or new banking agencies?

Do you know of any industries which have been developed or assisted by the formation of co-operative societies?

What were the exact means adopted and what were the result obtained?

In your experience what are the industries for which co-operative societies should be encouraged?

What should be the organisation and special objects of these societies?

What should be followed in order to prevent Government aid competing with existing or discouraging fresh private enterprise?

Should there be any limitations on Government aid to a new enterprise, if it competes with an established external trade?

TECHNICAL AID TO INDUSTRIES.

Fifteen questions are tabled under the head technical aid to industries and witnesses will be interrogated on demonstration factories, research abroad and surveys for industrial purposes. About the same number of questions will be asked as regards assistance in marketing products, which will cover commercial museums, sales, agencies, exhibitions, trade representatives, Government patronage and banking facilities. The Commission will ask:—

Should the principal Government departments which use imported articles publish lists of these articles, or exhibit them in commercial museums?

Have you any criticisms to offer regarding the working of the present rules relating to the purchase of stores by Government departments?

Have you any changes to propose in the rules themselves?

In what ways is it possible to assist in marketing indigenous products by more banking facilities, either through the existing or new agencies?

Under other forms of Government aids to industries the Commission will enquire:—What conditions should control the supply by Government of raw materials on favourable terms?

Is there any check at present imposed on industrial development in your province by the land policy of Government? If so, what remedies do you suggest?

ADMINISTRATION & ORGANISATION.

The Commission has framed a dozen questions about the training of labour and supervision, and under the head general official administration and organisation, the following questions have been framed:—What provincial organisation exists in your province for the development of industries?

What criticism have you to make regarding its constitution and functions?

What organisations do you recommend for the future development of industries in your province should there

be a Board of Industries, if so, what should be the functions of such a board, should it be merely advisory or should it have executive powers with budgeted funds?

If you recommend an advisory board, how should it be constituted?

If you recommend a board with powers, what should be its constitution, and how should its powers be defined?

Should there be a Director of Industries, if so, should he be a business man or a non-expert official or an expert? What other qualifications should he possess?

If you recommend both, the formation of a Board of Industries and the appointment of a Director of Industries, what should be the relations between the Board of Industries, the Director of Industries and the Provincial Government or Administration?

What form of machinery do you propose in order to correlate the separate activities of the various provinces?

As regards industries is it practicable to form an Imperial department under a single head, if so what should be the functions of such a department?

A number of important questions will be also asked relating to the organisation of technical and scientific departments of Government, including Colleges of Commerce, and also about Government organisation about collection and distribution of commercial intelligence.

The Commission will ask a number of questions as regards other forms of Government actions and organisation, such as Government certificates of quality, prevention of adulteration, misdescription of trade marks and trade names, patent laws, registration of partnership, transport facilities by road, rail and water, shipping freights, hydro electric powers, surveys, mining and prospecting rules, raw forest products and competition by jail industries.

The Commission will also ask:—What suggestions have you to make for the development of any industry in which you have been actively concerned or interested?

Does your experience suggest to you any new industry for which India seems peculiarly suited on account of its resources in raw materials, labour and market?

What supplies of raw materials are known to you of which the use in industry or trade is regarded as preventable causes?

What are these causes and how should they be removed.

Do you know of any supplies of raw materials for which there is a good case for investigation with a view to their development.

BRIEF TELEGRAMS.

Judgment was delivered last evening in the woman murder case by M. Fobbe. Of the three accused, one has been sentenced to 10 years rigorous imprisonment and the rest are acquitted.

Mr. Swaminatha Iyer, brother of Professor N. Subramania Iyer has been intimated by the local police not to leave Pondicherry.

The next homeward mail steamer "Karmala" will sail from Bombay on the evening of Wednesday the 11th October.

The first three forms in the Petit Seminars have been closed up for want of Professors after the departure of the Rev. Father Blaise to the front.

The Postal Express train conveying the inward foreign mail leaves Bombay to-day at 9-40 hours.

The P. and O. steamer "Khiva" with mails of the 15th ultimo and 150 passengers arrived in Bombay on the 3rd morning.

The mail which left Bombay on the 12th September was delivered in London on Monday.

Transshipment of passengers, mails and parcels can now be done on the Phalodi branch of the J. B. Ry.

Latest Telegrams.

LONDON, October 5.

The minister of Munitions has decided to prohibit Sunday work in munition works.

The board of agriculture notifies that in order to maintain food supply and prevent rise in price of milk no more men are to be drawn off from agriculture till January 1st or from milk production till April 1st unless they are counterbalanced by men released from colours for agricultural work who are unfit for general service. The Board urges the farmers meanwhile to prepare for replacing men, who may be lost later women and older men.

A British communique says there was a intermittent shelling at night on our front south of the Ancre. Our artillery caused many casualties among the enemy infantry on move north of Schwaben Redoubt. A London Territorial battalion carried out a successful raid in Vimy area. The enemy unsuccessfully attempted to enter our trenches east of St. Eloi.

The British official message from Salonika says: Whole village of Jeniko is now in our possession. We spent yesterday in consolidating our new position which extends from Orjak along Sere road to Jeniko. Thence through both Karadzakoi villages during the recent fighting in which the enemy suffered heavily a lowland scottish and an Irish battalion especially distinguished themselves.

PARIS.—Communique says night was calm on the entire front. During our advance east of Morval yesterday we took nine guns. In spite of very bad weather a French aeroplane bombarded Aerodrome at Colmar. Ninety bombs were also dropped at Night on electric Searchlights and Military Buildings at Zeebrugge.

French official message from Salonika says the battle is going in our favour on the whole front. Allied advance guards have begun to cross river Cerna in the region of Dobrovenibrod and are advancing in spite of frost on slopes of Baba Mountains. They have reached Buft and Popli.

Russian communique say.—We have captured various positions in the region from Vladimirovsk to Denister where stubborn battles continue. As a result of sudden offensive in coastal region of Caucasus we captured fortified position in the region of Karaburnao river.

It is officially announced that steamer "Franconia" employed on transport duty was submarined in the Mediterranean yesterday, she was not carrying troops. Twelve of the crew are missing. Three hundred and two were saved.

మదరాసు ప్రాంతం.

ముఖ్య న్యాయమూర్తి. న్యాయ. కేసు నిర్ణయము.

వి. లి. స. గా. లు.

పునర్విచారణపు దరఖాస్తు.

ఆసిటి సెంటు గారి తరఫున సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు.

గాను, దొరతనమువారి పక్షమున ఎ. వై. శ్రీనివాసాచార్యులు, క్రొవ ప్రాంతాధికారులు వాదించినట్లు. గవర్నమెంటు సాలిసిటరు గారు గవర్నమెంటువారి తరఫున సలహా చెప్పినట్లు.

కేసును ప్రారంభించుచు సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు తిరుల చెప్పిరి. ఫిళ్లు (వెసిడెన్సీ) పేజీల్లో గారు ఆసిటి సెంటు గారి వద్దనుండి ధరావల్ల వసరము తేదని 1914 వ సంవత్సరములో చెప్పి మరల నాయుత్తరపున మరలించి 1916వ సంవత్సరము మే నెలలో కొంత ధరావల్ల డుకుట అక్రమముగా నున్నదనియు, ఆ యుత్తరపున నుల్లిండుటకు కొద్దివారిని ప్రార్థించుచు ఈదరఖాస్తును దరఖాస్తు రాలు మీసముమున దాఖలు చేసికొను చున్నది" అని దరఖాస్తును. న్యాయాధికారి గారి యుత్తరపున న్యాయము ద్వారా చేతికిచ్చి, కేసును వాదించుటకు ప్రార్థనము ఎదురుకావారికి ముందుగా తాను సంగతిని తెలియజేయవలయును నిబంధన ననుసరించి వారి కేసుల ముందుగా తెలుపబడి నదని తెలియజేసిరి. 106, 107 సెక్షనుల కెండింటు క్రిందను తా నా దరఖాస్తు నేల పెట్టినదియు తెలియజేయుటకు ముందుగా ప్రాంతాధికారుల న్యాయమూర్తులు క్రిందికొద్దివారె యధికారులుచే పనిచేసినను, వారిపని క్రమముగ లేకుండుటకు తోచినపుడు తా ము యుత్తరపున ప్రార్థనము నధికారులు గలిగి యున్నామని అయ్యగారు చెప్పిరి.

106 వ సెక్షను ప్రకారము ప్రాంతాధికారి రికార్డులలో పరిగణించబడుచున్నది. అందుచే "తెలుగు పేటంటు" అకాక్టరు ఆక్టరులకు లోబడి ఈ యాక్టుల ప్రకారము తక్కినకాక్టరుల కేసుబడిన యధికారులు క్రమముగ నుపయోగింపబడినదిగానిదియు విచారించుటకు ప్రాంతాధికారి కడనుచున్నది యున్నదని ఈ యాక్టులను సరితము వారు చెప్పిరి మరియు చెప్పిరి ప్రాంతాధికారులు ప్రాంతాధికారులు ఈక్వోముఖ్య న్యాయమూర్తి గారికిని తక్కిన న్యాయమూర్తులకు "కింగు పెంచి" న్యాయమూర్తుల కేసుబడిన యధికారులు తీసుబడినదని ప్రకటించబడినది. 1800 సంవత్సరపు పేటెంటు ఆక్టుగూడ రాజధాని నగరములోను ప్రాంతాధికారులు "కింగు పెంచి" వారి నుధికారులముల చెలాయించవచ్చునని చెప్పవచ్చును. ఇవన్నియు ప్రాంతాధికారికి తక్కిన కేసులపై "కింగు పెంచి" కారమును చూపించుటకు చెప్పబడినది. 1861-వ సంవత్సరపు చట్టము 1862-వ సంవత్సరపు చట్టము, 1865-వ సంవత్సరపు చట్టము, 1866-వ సంవత్సరపు చట్టము ఇవన్నియు నీవిధికారులను నిలపుచున్నవి. 1915-వ సంవత్సరపు ఇండియా ఆక్టుగూడ ఈవిధికారులను నిలపుచున్నది. కేసు విచారణలో నున్నది.

యుద్ధ సామగ్రిల కర్మాగారములు.

యుద్ధ సామగ్రిల కర్మాగారములు. యుద్ధ సామగ్రిల కర్మాగారములలో ఆదివారము ప్రతి పనులను జరుపుకొని ఆకాశానుగ్రహము నిశ్చయించిరి.

సర్వతేలు విషవంజిని (రిజిస్టరు)

విద్యుచ్ఛక్తివారు నవ్యము బోదురు. ఈము తేనియెడల 100 రూపాయలు యివామిచ్చుబడును. ఒక ఆణా ప్రాంతపు పంపిన సాంపిలు పాకెట్ ఈచిత్రముగా పంపబడును. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, రి, ఇరవీళ్ళు వీధి, మద్రాస్.

TELEGRAMS.

Parade of Revolutionary Officers and Men.

LAHORE, October 5.

LONDON, October 4th.—Athens telegram state that the departures of officers and men for revolutionary centres continue. Eighty marched through the streets on Saturday escorted by French marines.

The Daily Chronicle's Athens correspondent says:—It is generally felt that the Government must fall within two days.

E. TENTATIVE ACTION IN GREECE.

Stopping German Activities.

Details of Recent Incidents.

ALLAHABAD, October 5.

The Pioneer's Cairo correspondent writes:—The Greek Colony in Egypt has received some interesting details with regard to the incidents which took place at Athens at the beginning of the month and towards the end of August to take measures which would stop for all time the activities of German and pro German elements in Greece as well as smuggling of contraband, and spying. This intimation caused some sensation to official circles, and hurried and repeated consultations took place between the King, M. Zaimis and the Entente Ministers. However on the 1st instant the allied fleet, consisting of sixty ships of all classes, proceeded to take up its position in the Gulf of Piræus from Salamis to Phalerum. The same afternoon the British and the French Ministers called on M. Zaimis and tendered him a note which they said they had been ordered to submit to the Greek Government and which would explain the object of the presence of the Anglo-French warships. This note informed the Hellenic Cabinet that the British and the French Governments had decided that all enemy agents must forthwith leave Greece, whether they would not be allowed to return until the conclusion of the war. All Greek subjects convicted of corruption or spying would have to be suitably punished, and, as they knew the Central Empires were receiving information as to Allied movements, etc., through various sources, especially through the local telegraphic service, their Governments insisted on acquiring control of the wireless and ordinary telegraph system and of the post offices. As the world knows, M. Zaimis agreed to these demands. Shortly afterwards a steam tug was put off from a French cruiser in the harbour and made bonno for the four Deutschostafica steamer which had lain there since the outbreak of the war. On each ship the French flag was hoisted. A detachment of French sailors was left; a thorough search was carried out and a few Germans on board were arrested. At the same hour a detachment of English sailors landed, and these proceeded to take possession of the wireless station, telegraph offices, post offices and customs. The next step was to arrest all German and Austrian agents. Several spies were caught including Baron Schenk, the right hand man of Deuler and men who had been responsible for the virtualing of submarines, a certain Hoffmann and various other foreigners, whose names appeared on the Entente blacklist, were arrested and arrests were made on the extensive scale, within and without the city, of various Greeks who had either been guilty of spying etc, or had incurred the suspicion of the Entente. These arrests created a good deal of motion but little real trouble was experienced in effecting them. It was said that Baron Schenk had given himself up at the British Legation. That is not true. Baron Schenk was arrested in his own house and sent across to Kavala where he was set at liberty. In addition to German ships in the Piræus, the allied fleet also seized the Hamburg-American liner "Marienbad" in the Gulf of Salamis and another ship in the harbour of Syra.

New Cabinet to be Formed.

LONDON, October 5.

Telegram from Athens says: It is believed that Dimitracopoulos will form a Cabinet including three most prominent Venizelists. Views of Venizelos are unknown. Dimitracopoulos was invited to form a Cabinet after Zaimis resigned but refused.

Reconstruction of the Ministry.

Telegrams from Athens state that the Cabinet, with the exception of the Premier and the Minister for Foreign Affairs, has resigned. It is expected that M. Kallieropoulos will reconstruct the Ministry.

Italian Occupation of Delvino.

LONDON, October 5.

An Italian force has occupied Argyrocastro and another Italian force has landed at Santi Quaranta and occupied Delvino. The Greek troops in both instances withdrew.

China.

Lutseng's Appointment.

Rejected by Parliament.

LONDON, October 5.

PARIS.—The Parliament has rejected the appointment of Lutseng-Hsiang as Foreign Minister owing to his connection with Yuan Shikai also as protests against the military interference with the Government affairs.

Italy.

Italians Capture Important Mountains.

Precipices Stormed Under Fire.

LONDON, October 5.

ROME.—It is officially announced that fresh successes have resulted from the Italian offensive in the mountains at the Italian head of the valley of Breno. The Italians captured the second neck of the Col. Bricon, eight thousand feet high, after climbing precipices under fire, also a peak eight thousand five hundred feet high in the Carnia.

Possible Austrian Retirement.

LAHORE, October 5.

LONDON, October 4th.—"Innsbruck Nachrichten" mentions the possibility of an Austrian retirement involving the temporary evacuation of Trieste and Carso line ("C. and M. Gazette").

TELEGRAMS.

JAPAN.

The Jap Cabinet.

Probable Resignation.

LONDON, October 5.

TOKIO.—Count Okuma is resigning, it is stated, owing to infirmity. He recommends that Viscount Kato, ex-Foreign Minister, shall succeed him, but it is understood that elder statesmen favour Marshal Terauchi. It is believed that the cabinet will resign en bloc. According to a correspondent, the criticism of Government's handling of the China problem has contributed to the fall of the Ministry.

ROMANIA.

Present Rumanian Front.

Opportunities for Diversions.

LAHORE, September 5.

LONDON, October 4th.—The Rumanians' present front permits the Russians and the Rumanians alike to traverse the Carpathians from Bukovina and reach unimpeded the right bank of the Upper Maros. This affords more opportunities for diversions should such be considered necessary.—[C. and M. Gazette.]

Rumanians Violently Attacking.

LONDON, October 4.

A Rumanian communique says:—We are violently attacking on the whole front in Dobrudja. The enemy is stubbornly resisting.

Operations on Left.

LAHORE, October 5.

LONDON, October 4th.—Petrograd communique do not mention operations on the extreme left.—[C. and M. Gazette.]

Rumanian Gains.

Their Importance.

LAHORE, October 5.

LONDON, October 4th.—The "Novoe Vremya's" correspondent says that an important series of eminences have been captured that command both Kialibaba and the road from Kimpoling to Marmarot Sziget. The most important aspect of the Rumanian gains hitherto is their bearing on the possibility of outflanking the Carpathian passes, for which Russia was fighting so furiously 18 months ago. The German press is making a similar fuss over Turtukai and Siliustria.—[C. and M. Gazette.]

The Situation on Rumanian Fronts.

German Claim Disproved.

LONDON, October 5.

The German claim to a crushing victory on the Transylvanian frontier is disproved by the Rumanian communique which says that the Rumanians during the retreat on 29th September captured three hundred prisoners and five machine guns, and are now counter-attacking the enemy in the mountains on the right bank of the Olt River. Moreover the Rumanian general attack in Dobrudja continues to be pushed most vigorously on the whole front against stubborn resistance. The Rumanians repulsed an attack at Orsova. The enemy is furiously attacking in the region of the Vulcan Pass and is using poison gas.

Disappointment of German Public.

LONDON, October 5.

German papers are strenuously explaining to the disappointed public the scanty results of the officially announced "crushing defeat" of the Rumanians at Roterturm Pass. It is noteworthy that an Austrian communique speaks of repulsing Rumanian advances at Roterturm and admits that the Austrians and Germans have been pressed back by a strong counter-attack.

Successes on Transylvanian Front.

Captures in Dobrudja.

LONDON, October 5.

BUKHAREST.—An official statement says:—On the Transylvania front we have defeated the enemy in different regions and takes over two thousand prisoners. In Dobrudja we have conquered a position and captured seven guns, over a thousand prisoners and much war material.

The Danube Crossed.

Great Tactical Operation.

LONDON, October 5.

PARIS.—It is stated that the Rumanians, under General Zetten, crossed the Danube under cover of masked artillery thirty miles south of Bukharest and penetrated Bulgarian territory annihilating or routing Bulgarian outposts. The operation is of great tactical importance, and its strategic consequences may be considerable. Plans have been made in agreement with the Allies, whose aviators have established communications between Generals Sarraill and Zetten.

HINDENBURG AND ROMANIA.

Failure of Punitive Plan.

Austria the Weak Spot.

ALLAHABAD, October 5.

LONDON, October 4th. Hindenburg is reported as saying that Rumania must be punished as a warning to other neutrals. The plan of campaign was prepared a long time ago. When the punitive work was commenced, Austria failed and involved Mackensen in the south. The inability of Austria to hold Rumania disorganised Germany's plans, as she had to find troops to check Rumania's advance. Having had to do this Hindenburg is now in favour of dealing with Rumania at once as Mackensen like the Austrians failed in his objective. Greece is to be overawed by the operations against Rumania. Unfortunately, for this punitive operation against Rumania, Austria, fails each time. As in the case of the offensive which was Hindenburg's punitive idea Rumania is master of the situation. Her retirement before German reinforcements was deliberate and strategic. It is a triumph to have drawn German armies into the Rumanian combat as it aids the allies objective of distribution, and of making the enemy fight simultaneously on all the fronts. Very bitter words are being

said in Germany about the hopeless weakness of Austria whom one newspaper describes as a millstone around the neck of Germany dragging her away from her own objectives and indefinitely postponing a decision ("Pioneer" special cables.)

Germany.

One of the Air-Raiders

A Zeppelin Badly Damaged

LONDON, October 5.

AMSTERDAM.—A Zeppelin from England passed over the Frisian village of Zwaagesteinde at 5.30 on Monday morning, badly damaged. A piece was missing from the stern where a gondola had been displayed, and the Zeppelin was staggering.

A Sinking Zeppelin.

German Attempts to Float it

LONDON, October 4.

ESBJERG.—A fisherman sighted at midday on Monday what was evidently one of the Zeppelins which took part in the raid on England on Sunday. She was half submerged thirty-five miles off Sylt and was surrendered by German torpedo-boats and destroyers. Two larger vessels alongside were seen attempting to keep the airship afloat.

United States.

Infantile Paralysis

Scientists Opinion.

LONDON, October 5.

NEW YORK.—Scientists are of opinion that infantile paralysis from which two thousand deaths have occurred in New York is carried by rat-flea similarly to bubonic plague.

Rabindranath's Tour

LONDON, October 5.

SEATTLE.—Sir Rabindranath Tagore will make a tour of the United States for several weeks.

NORWAY

The Submarine Campaign

Norwegian Press Demand

LAHORE, October 5.

LONDON, October 2nd.—The Norwegian press expresses anger at the destruction of its shipping. It avers that submarines have bases on the Norwegian coast, and demands the stoppage of the export of nickel, which Germany is unable to obtain elsewhere.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cables to the Viceroy

SIMLA, October 5.

The following telegram, dated the 4th instant, has been received by G. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British again attacked and captured the whole of its objective on a front of the Somme 2,000 yards, including the important position of the village of L'Abbaye. Three hundred prisoners were taken. The new armoured cars did invaluable work in clearing enemy trenches behind the infantry advance. The British also increased their gains in the Schwaben Redoubt, only a small portion of which remains in the hands of the enemy. The village of Le Transloy has been effectively bombed by the British and an ammunition dump blown up. British aeroplanes successfully bombed two aerodromes and attacked with machine guns enemy troops and transport. The British since the 18th September captured 24 guns, three field Howitzers, and three heavy Howitzers. There was considerable artillery activity on the French sector, and the French by hand grenade fighting advanced south-east of Morval and along the Somme south-east of Clerf.

The Italian Alpine troops drove out the enemy detachments from positions in Tranvenazoo Valley.

The Russians have resumed the offensive in Galicia in the region between Brody and the river Zlota Lipa. Fierce fighting is taking place forty miles north east and 80 miles south-east of Lemberg, and the Russians have captured 4,300 prisoners.

The Rumanians attacked on all sides at Hermannstadt by superior forces have had to retire southward. The Austro-German forces and seized the Roterturm Pass, but the Rumanians say that they have re-established their communications with the South. An attempt by the enemy to cross the Danube at Corabia 90 miles south-west of Bucharest was frustrated. The British have captured two fortified villages west of the Sere-Salonika front. The Serbians in the region of Kajmackalam captured a height strongly held by the Bulgarians.

II

SIMLA, October 5.

The following telegram dated the 3rd instant has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

Bad weather hampered the operations on the whole of the Somme front. Severe fighting occurred in and out of Encoeur l'Abbaye. The enemy succeeded in gaining a footing in the buildings. The British improved their positions southwest of Guedecourt and established their line 1,200 yards north of Courcellette in the direction of Hessian trench, but the enemy counter attacked and forced them to relinquish a portion of Regina trench. Further to the north the British successfully raided the enemy trench south-west of Lens and south west of Armentieres.

రాజా రామ మోహన రాయగారి వర్ణం తృప్తవము.

క్రిందటి నెల 27 వ తేదీ దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజమువారి యాజమాన్యముక్రింద నీయత్నము నుదరాను ఆంధ్రును మందిరమున జరుపబడెను. దివాన్ బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవింద గామవయ్యగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సభాధిపత్య నుంతయు సభికులచే క్రిక్కిరిసి యుండెను.

సభారంభమున దాక్షర ముతులక్ష్మ అమ్మగారు రాజా రామ మోహన రాయగారి జీవితము గూర్చి ఉపన్యసింపును, అతడు అధునిక హిందూ దేశాభివృద్ధికి మార్గదర్శకుడనియు, ప్రస్తుత భారతము విద్యార్థులకు లండనుకొని విద్యాభ్యాసమునకు ఆతడే మూలకారణుడనియు, అజ్ఞానాంబుధినుండి యుద్ధమున అనాధలనుండియు హిందూనాథులను కాపాడిన రామ మోహన గారు భారతీయుల కందఱికిని వందననీ యుడనియును తెలిపిరి.

తరువాత బానూబాయిగారు తమ యువస్వాసములలో గారు మోహన రాయగారి యాచార్యత్వమును గూర్చియు వేగంతము నెటులవా రొప్పుకొనెననుట తీసికొని వచ్చినదియు చెప్పిరి.

గారివృత్తాంతమును లక్ష్మీనారాయణగారు గారు మోహన రాయగారి యొక్క నుతాత్మికాచారముల గూర్చి ఆంధ్రమున ప్రసంగించిరి. గాయలుగారు అరబ్బీభాషను నేర్చుకొనుట వలన వారికి విగ్రహారాధనయందు మిథుల యనూన గలిగె ననియు, సంస్కృతభాష నభ్యసించునపుడు వారికి వేదములకన్న వేదాంతము వై నెక్కుడు అభిమాన ముండె ననియు నిగ్రహారాధనయనో సంబంధించి నటులంటి భక్త్యర్థమును మనదక్షిణ హిందూదేశములో గామనామలవారిచే ప్రేరేపింపబడి, వైష్ణవభక్తులచే విస్తరిం పబడిన సంగతి గాయలుగారి కేయును తెలియదనియు, గాయ లుగారికి తెలిసిన భక్త్యర్థమును కాక్షేయమనియు, దివ్యోక్త బలముతో సంబంధించియుండుటచే నతనికి విగ్రహారాధనవై నూ యగల నెననియు, వేదము బ్రహ్మముఖమునుండివచ్చినటుల గాయ లుగారు నమ్మి యుండినదియు, తరువాత బ్రహ్మసమాజమువా గానమ్మకమును విడచి బెట్టుకొని ననియు, అందులన ప్రజ లకు బ్రహ్మసమాజమువై గల గౌరవము పోయినదనియు, సంఘ సంస్కారనివేదములలో బ్రహ్మసమాజమువారు గారు మో హన రాయగారికింటి ముందంజవేసినను జాలివేధము మొదలుగాగల విషయములలో మార్పు అవసరము గావున నట్లు సంస్కారముయొక్క ఖాళితికేయును సంగము నేదనియు, గాయలుగారు యజ్ఞోపవీతమును దీసియుండ లేదనియు, శతకంఠద్రోసిగారి కాలములోనే యజ్ఞోపవీత మును తీసివేయు మామి గలిగె ననియు, గారు మోహనని యొక్క ఆచార్యాధికృత జ్ఞానమార్గములో గానించుచున్న దనియు చెప్పిరి.

అందువలన జయంతి వెంకటనారాయణగారు గాయ లుగారి వర్ణం తృప్తవము జరుగుచున్నపుడు బ్రహ్మసమాజ ఖండక ఆసంకల్పముగా నుండు ననియు గాయలుగారి జీవిత చరిత్రనుండి జనభావాల్యము తెలిసికొనవలసిన సంగతుల గూర్చి గాయలుగారు ముచ్చటించుట నూతనశ్రవణము, గాయలు గారు ఆధునిక భారతమునకు మార్గదర్శకులుగా నెన్నబడు చుండుటచే వారి కీర్తి నలుడెవల న్యాసింపజేయుటకుగా బ్రహ్మసమాజము వారు వర్ణం తృప్తవము సాధ్యముకొలది నన్ని పట్టణములలోను జరుపుచు వచ్చుచున్నారనియు, ఇందు చే బ్రహ్మసమాజము ఖండించుటకు గానికీర్తించుటకు గాని అది సయముగాదనియు, గారు మోహనరాయలు గారు చెప్పిన దంతయు వేదముగా పరిగణింపబడవలయు నని బ్రహ్మసమా జమువారి సిద్ధాంతము గాదనియు గాయలుగారికి వేదము లవై నెట్టి యభిమాను గలిగినదియు తెలిసికొనవలయుననిన వారి కాలములో నుండువారి స్నేహితుల వ్రాతల బరితీంప వలయు ననియు, ప్రమాదుల వారాధించు కైర్తి ప్రకృతము నుండ తప్పించి తన్ను ఏకేశ్వరోపాసకునిగా గాయలుగారు మార్గనట్లు ఏడమ్ముకొరగాను వ్రాసియున్నారనియు, గాయలు గారు వేదముబ్రహ్మముఖమునుండివచ్చి టుల నమ్మలేదనియు, వేదముల విషయమున నే గాక వైదికులుగూర్చియు, గురూనిగూర్చియు వారిట్టి యభిప్రాయములే నిచ్చి యుండి ననియు తెలిపిరి.

అధ్యక్ష కోపస్వాసము.

పిమ్మట నభ్యక్షులు లేచి మిగుల మనోహరముగను,

గంభీరముగను, సహస్రసింధిరీ దారి సారాంశము నీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

ముతులక్ష్మ గూర్చి మహాపాత్రాసమున గారు మోహన రాయలుగారు శ్రీలక్ష్మీవృద్ధి కొరకు వేసిన పునా దివిగూర్చి చెప్పిన సంగతిని నివరించుచున్నాము. నునము శ్రీల క్ష్మీవృద్ధికి చేయవలసిన ప్రయత్నము లన్నియుచేసి నన మహాద్యమములలో వారును సరిసమానముగ మనకు తోడ్పడు నటుల జాగ్రత్తపడిన గాని మన ప్రయత్నముల కన్నిటికి వారింతి రాయలుల గలిగింపవలసినవా రయ్యెదరు. బానూ గారు గారు మోహననియొక్క రాజకీయ మతిసంబంధ విష యములలో చేసిన పనినిగూర్చి ముచ్చటించుచు రాయలుగారు బంగారీభాషయందలి వచనగ్రంథములకు మార్గదర్శకులుగా నున్నారని చెప్పిరి. గాయలుగారు మహాత్మా వింకీక ముఖ్యాం శము ప్రశంసింపవలసి యుండెను. వారిగూర్చి భారతవృత్తాం తమున లక్ష్మీనారాయణగారు కొంతవడి ముచ్చటించిరి. అందు కొంతవారిన జరిగెను. ఈ సభాకాలములలో నొకరు చెప్పినటుల మనమిచట సమావేశ మైనది బ్రహ్మసమాజము యొక్క గాని మరీ మేముకర్త మతముయొక్క గాని మంచిచెడు గులగూర్చి తర్కించుటకు గాదు. మన నుతాత్మికాచార భేదము తెలుసుండెనను మన దేశమునకు మహాపాత్రా మొదలైన మహానీయునియొక్క వర్ణంతి మనకందరికి సాదరణము. రామ మోహనము బ్రహ్మసమాజము నెటుటకు బ్రహ్మ మతము భారతీయుల డగుటను గుర్తింపవలయును అందు చేసిన కార్య ములకు, అతడు పడిన శ్రమలను ఒక, సంగవిషయమున నే గాక ఇతర కర్మసహాయములందును విశేషముగ గానించు చున్నది. కాని దానిలన బ్రహ్మసమాజ మనోదేశముల చూపు కొంత యాలోచింపవలయు అగత్యము తలపెట్టించినది.

రామ మోహన రాయలు గారి జీవితమున నున్న సేర్పు కొనమున ముఖ్యముగా గాయలుగారి అత్యుత్సాహకరమును అత్యంతాత్మజీయమునగు స్వదేశాభిమానము. ఆధునిక హిందవ నాగరికతకతిడు తొడిగా పరిగణింపబడుచున్నాడను సంగతి వాస్తవమైనది. ఇతర దేశములవై నతనికభిమానము లేదని చెప్పవలయు. కాని హాళి యన్నిటికంటె మరీ వారికి స్వదేశమువై నెక్కుడు అభిమాన ముండెడిది.

వారిజీవితమున స్వదేశాభిమానమే ముఖ్యముగ ప్రశం సింపవలయు సంతముగా నున్నను వారి యన్నత మైతికాద ర్శము వారి కన్న నుపపాత్రాసముల కెక్కుడు అహోదకరముగ దోచుచున్నది. నభిమతులు అటుల నెఱచించుకురని వారి యభి ప్రాయము. గంభీరమైనట్టి వారియధ్యాత్మికశిక్షయు, అఖండి మై నట్టియు, నిశ్చలమైనట్టియు, ఈశ్వరపితృత్వ మానవభ్రాతృ త్వములు అతనిచైతన్యవిశేషములు వారి జీవితమున సేభాగము తోడ్పించినను, వారి తత్వలలో నేరీర్పు వీక్షించినను, రాయలుగారు తమ కీర్త్యురదిచ్చిన శత్రులకు, సమవాదుము లను, ఈశ్వరేచ్ఛ పరీక్షార్థ ముటకు గారు తమకీర్తినివన తిక పాటుటకును తమకు భిన్న భావించుచుండి నటుల వ్యక్తమగును. మనకీర్తి శత్రులకు నాభిమతులగు మనయందలి యుత్సాహముల యొక్క శక్తివై స్థానములందు వైతిక విషయ సాధుకొని యుండిన మనమెట్టి ప్రయత్నము చేసినను, ఏ విధాన విషయముగూర్చి పాటుపడినను, కాలక్రమమున కలయునంతకీర్తిని బడసికొనుమైనట్టియు, మనోహరమై నట్టియు జాగ్రత్తపెట్టిరి, దేశాభివృద్ధిని సాధనలము. వెక్కు సంస్కారముల గూర్చి సమానము నుత్సాహముతో పని చేయుగలుగు సాధ్యతగలిగియుండు వారిజీవితమున మనము నేర్చుకొన వలయు మరీయుక ముఖ్యాంశము. మన మేమతి మునకు చెందినవాడ మైనప్పుడికిని, ఏయవ్యయము కొరకు పాటుపడి నప్పటికిని, గాయలుగారుయొక్క వైతికాత్మికా హముతోడను, ఆధ్యాత్మికాగ్రాముతోడను పాటుపడిన మనజీవితముల నునము భక్త్యతనములకు చేసికొని గలగుగము. దేశకాల సాత్రాపిత్వములబట్టి స్వదేశమునందును తిన్నాల్ల మన ప్రపంచమునందును మంచికొరకు విశేషమార్గము గల చేయవలసిందినట్టి మహాభావులలో గారు మోహన గారు లుగా నొకరుగా పరిగణింపవలసి యున్నారు:—విశేషము.

శ్రీమద్భగవద్గీతా హారము

అను సాంఘికవచనగ్రంథము ముద్దులు మూడు గట్లు చేబమాటలతో నొప్పును, వనభాగ్యముల పవ్వరివైత గలిగి మామజతుర గలపంపంజ వై చెలగు సప్తధూమపరిగి, నవరస ములక జిప్పించుర, జనునలులకు జనున జనున జవులారిం చును. వెల రు. ౦.౪-౦. పి. పి. చార్లెస్ వేణు.

చిరునామ:— బు. రామాయజయ్య, 88, ఆచార్యకవిగ, బాద్మిపుక, మద్రాసు.

చిన్న పురుగును పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

యందు, జోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెవై జిల, అన్నియు చురుపుగుల వలన గలుగును.

పాఠకులూ! ఈపురుగువలె కేయింబవట్లు, విధివిరా మములేక మీరు పనిచేసినచో మీమీ గృహములలోని నెల కొట్టెల్ల బంగారుతోనింపబడి యుండును.

Don't Let 'em Bitch "కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును జోగట్టును. వెండ్రుకలను రాలివేయు. పుర్రెయందును జోగట్టును. నెలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

జరిగిన, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస మున పడకుడు.

నెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
8-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ మగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, ఆంధ్రావీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకచారి వాసుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లో యుడియన్ డ్రాగ్ అండుకెయిల్ కంపెని

నె: 155, జుమ్మామసీదువీధి, బొంబాయి.

సర్వవృత్తిక విష సంబోధిని. నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏవచ్చుచు వచ్చువారు! నవ్వుయె బోదురు "

తేలుకొండపొట్టు కలన, మంట పొట్టుకు తగిన పరిహారమును బొంద లేకమిగలకవచ్చువారులకై మేమీ యాచార్యమున గని నెట్టితిమి. కృత్రిక చోట నీవందును దైత్యక్షాత్ర ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరంగు నిమిషములలో నుంటుం పొట్టుపోవును. ఈయాచార్యమునందలి గణము లేదని ఋజువు చేయు వారిలు

మా యాచార్యమును మాకు తిరుగవంపి తమకు నెలవైన మొత్తమును గాబట్టుకొనుటయే గాక (100) రూపాయల బహుమతి నందుటకును వర్తల్గుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల న్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోనీజి 6 ఆళాలు ఒకటేతడన (2) ప్యాకెట్టు చెప్పించుకొన్న పోనీజి ఉచితము

1 డజన్ న్యాకెట్టులకు పోనీజితో రు. 5.0.0
1 డజన్ న్యాకెట్టు కొన్న వారికి (1-8-0) వెలగల ఛాక్ సులర్ ఫాక్టరీ పేనా ఇనాము.

స్వాంపిత్ కొరువారు ఆంధ్రా ప్రాంతు పంపవలెన టి. సీతారామ మొదలియారు.

3. కందప్ప మొదలిగి, తిరువల్లికేణి, మదరాస్

"ఇందుమతి పరిణయము."

కుమా గూర్జటి ప్రణీతంబగు చక్కని ఆంధ్రకావ్యము లలపటి వేంకటేశ్వర పరిమృత్తులు వెల రు. 0-10-0.

"అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము."

ఆణివిల్లి వేంకట సోమయాజి మహాకవి ప్రణీతము సం స్కృతము; అలంకార శాస్త్రము. వెల రు. 2-0-0.

ఈ రెండు గ్రంథములను ఏక కాలమునకు కొనగోరు విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారములకును ఈ 1916 క సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలాఖరు వరకు ధగము వెలగల బడును. కలయువారు:—

"మేనేజరు" ముసునూరు సంస్థానము, నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా

జాబులు

విలేజుకులకు ప్రకటన

ఆర్. రా. శ్రీకటారి. రీడింగు రూము రాజ్ కోలు-ఆంధ్రము లేఖలు ప్రకటింపబడవు. ఒక వీధిపురవాసి-సంతకము లేదు. మో. వే. ఏప్రిల్ కను విమర్శించుచున్నానో, ఆపత్రికా వ్రాయడం. భాషాభిమాని, వ్యాస, పురవాసి (బెజవాడ వార్తలు, వీసోదరుడు, సం. రా. ఎన్. కె. విశాఖపట్టణము నుండి 6- విలేజుకులకు-ప్రకటింప లేనందులకు చింతిలుచున్నాము.

ఆంధ్రసారస్వత మహాసభ.

ఆయా:

ది 20-9-16 తేదిని కృష్ణాజిల్లా కోవ్వూరు గ్రామములో శ్రీయు. శ్రీరామ ప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారి యధ్యక్షత క్రింది జరిగినసభలో నీక్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి.

1. ఆంధ్రమహాసభ సభాసంఘమున కాకినాడలోని గొండలు భాషాభిమానులు మోచించినమాదిరిని వాద్యయాభివృద్ధికి ఆంధ్రసారస్వత మహాసభయను చేర నొకమహాసభ యాసంవత్సరము నవంబరు నెలలో కోవ్వూరులో జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

2. ఆసభను సమకూర్చుటకును, సభ్యులను భాషాభిమానులను సన్మానించుటకు నీక్రిందివారు సన్మానసంఘముగా నుండుటకు తీర్మానింపబడినది.

సు. రా. రా. రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు, వడ్డాది సుబ్బారాయణుగారు, చిలకమర్తి లక్ష్మీనాథునింహముగారు, కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, ముడియం సీతారామారావుగారు, బి. పి. ఎల్. టి. కలపటపు సుదర్శనరావుగారు, బి. పి. ఎల్. టి. వెంకటాద్రి విశ్వనాథశర్మ గారు, ఎమ్. పి. ఎల్. టి. విస్వా ఆస్పారావుగారు, ఎమ్. పి. ఎల్. టి. శ్రీపాద కామేశ్వర రావుగారు, ఎమ్. పి. ఎల్. టి. వైజయ్య అప్పారావు పంతులుగారు బి. పి. గజనల్ల రామచంద్రరావుగారు, ఎమ్. పి.

ద్రోణరాజు వేంకటచలపతి శర్మగారు రామ ప్రగడ వేంకటరామయ్యగారు, ధరణీ ప్రగడ వేంకటరావుగారు, ఆచంట సూర్య నారాయణరాజుగారు కోవ్వూరుచంద్రాచారిగారు అయిలవర్ణుల వేంకటశాస్త్రిగారు, వాడేశ్వరకృష్ణానందముగారు ద్రోణరాజు వేంకటరమణారావుగారు బాలాంబ్రపు వేంకటరావుగారు ఓలేటి పార్వతీశముగారు చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు, తల్లపెగడ సూర్యనారాయణరావుగారు, వంగూరి సుబ్బారావుగారు ఇంకను వలసినసభ్యులను, జేర్చుకొనుటకు సభవారి కధికారము కలిగియుండునట్లు తీర్మానింపబడినది.

(3) ఈసన్మానసంఘమునకు రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగా ధ్యక్షులుగను తల్లపెగడ సూర్య నారాయణరావుగా రుపాధ్యక్షులుగను, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారును, వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారును, ఆచంట సూర్యనారాయణరాజుగారును, వంగూరి సుబ్బారావుగారును కార్యదర్శులుగ నుండుటకును తీర్మానింపబడినది.

(4) సన్మానసంఘమువారు తమకు యుక్తమనిబోచిన రీతిని ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయసభవారి గృహప్రవేశోత్సవ సందర్భమున సభజరుగునట్లు ఏర్పాటుచేయఁ తీర్మానింపబడినది.

(5) ఈసభవారు కార్యనిర్వాహకత్వమునకై ధనము నమూలుచేసి క్షయపతతులకు నధికారము కలిగియుండవలసి నదిగా తీర్మానింపబడియెను.

(6) వలసిన నిబంధనల నవనరమువెంబడిని నియమించు కొనుటకును, 5 గురకు తక్కువలేకుండ సభ్యులుచేరి జరిపిన కార్యములు న్యాయమైనదిగా నెంచబడుననియు తీర్మానింపబడినది.

చిలుకూరి వీరభద్రరావు, కార్యదర్శి.

ఇంద్రావతి. పుస్తక భాండాగారము:— అనంతపురం జిల్లా గుత్తితాలూకా యింద్రావతి గ్రామంబున వి. రామ దాసు నాయుడుగారు విద్యాభివృద్ధి సంఘమున వేరిట నొక సమాజమును స్థాపించి చందాలములమున కొంతధనమును పోగుచేసి విద్యాభివృద్ధి సంఘధర్మ పుస్తకభాండాగార మను పేర నొక భాండాగారమును స్థాపించిరి. ఇప్పటికి ఆభాండా గారమున 340 ఆంధ్రగ్రంథములును వృష్ణపత్రిక ఆంధ్రపత్రిక

దేశమత ఈపత్రికలును మరిరెండు మాసపత్రికలును కలిగి మరియును 35మంది చందాదారు లున్నారు. చందాదారులవల్ల నె 1 కి రు 3-0-0 మొత్తము నమూలు అగుచున్నది. ఇప్పటికి ఖర్చుపోను రు 27-7-9 మొత్తము నిలువ యున్నది. సాలునకు రు 15-0-0 కట్టునట్టి ఇద్దరు పోషకులును, సాలునకు రు 5-0-0 మొత్తము కట్టునట్టి 8 మంది పోషకులును వున్నారు. ఈధర్మ గ్రంథాలయాభిమానులందరు మొన్న పెచ్చెంబరు నెల 30వ తారీఖున శ్రీయుత తిరణం రామప్పగారి యాధిపత్యముక్రింద సమావేశమయిరి. 50 మంది అభిమానులకలసియందరి. అధ్యక్షులు సభికుల కందరికిని భాండాగారముపై అభిమానము కలుగునట్లును, ఇకముందు శ్రద్ధవహించి పనిచేయునట్లును, తమ మృదు మధురస్వరంబుతో నుపన్యసింపిరి. భాండాగార పక్షమున కార్యదర్శి గత కార్య క్రమమును ఇక ముందు చేయవలసిన కార్య క్రమమును, సభికులకు వినిపించిరి. భాండాగారము సర్వవిషయముల నభివృద్ధి పొంది గ్రామవాసుల కందరికిని ఉపయోగమైనదిగా నుండునట్లు చేయుటకును పరోపకార పోరీలును స్వాగత్యాగులును అగువారిని ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘముగా ఏర్పాటుచేయునట్లు కోరబడినది. అందునకై అక్టోబరు నెల 15-వ తారీఖున ఆమిదేల గ్రామాధికారులగు శ్రీయుత మల్లిఖార్జున గొడుగారి యాధిపత్యముక్రింద సభజరుపబడి కార్యనిర్వాహక సంఘము నేర్పాటుచేయబడును; అని కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

వివేకవర్ధనీ పుస్తకభాండాగారము:— రాజ పూజితులగు శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజుగారు. పదునొకండు పుస్తకములను, రాజమాన్య రాజపూజితులగు శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజుగారు ఇరువది నాలుగు పాత్రములను రా. శ్రీ పితాపురం పాను గంటి లక్ష్మీనృసింహారావుగారు పండ్రెండు పుస్తకములను మా భాండాగారమునకు పోరితోపికముగ పంపిరి. పాత్రములన్ని టిని వందన పూర్వకముగ గ్రహించినాడను. అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

ప్రగడలు.—ఇదివఱకు ప్రచురింపబడిన ౧౮ ప్రగడలుగాక మల్లా ప్రగడ అను నింకొకటి కృష్ణాజిల్లాలో గలదు. అని మో. వే. గారు వ్రాయుచున్నారు.

BOILERINE

పలురకముల స్టీము బాయిలర్లలో ఉపయోగార్థము

ఒక శాస్త్రోక్త విధానము

ఉన్నత్తువ్వడును, పోగొట్టును, మరిత్తువ్వడును పట్టనీయదు

తనివేయునది కాదు-మండునది కాదు-వేలనది కాదు

ఫ్యాక్టరీలలోను మిల్లులలోను ఇండియా అంతటియందును వాడబడుచున్నది

ఏ బాయిలరు స్వంతచారుడును ఇదిలేనిదే యుండగూడదు

సోలయేజంట్లు -

MARSHALL SONS & Co., Ltd.
(INCORPORATED IN ENGLAND)
ENGINEERS.

9 SECOND LINE BEACH, MADRAS.

గణపవరం వార్తలు.

సెప్టెంబరు 21 వ తారీఖున మాగ్రామములోని స్థానిక సంఘమువారు తరగతి యసంపూర్తి పాఠశాలను పరీక్షించుటకు గాను శ్రీవిద్యాభిమాని యువద్రష్ట గారు విచ్చేయగా గ్రామములో మొదట అట్టి పాఠశాలను స్థాపించుటచే కీర్తి కపించినట్టియు కీర్తి శేఖరుల నగునట్టియు శ్రీనంద్యాల నూర్పు రాజుగారి ఛాయాపటమును మంగళ వాద్యములతో గ్రామ మంతటను నూకగించి, శ్రీవారి యాధిపత్యము కింద నొక సభ జరుప బడినది. అందు ప్రథమమున నీశ్వరప్రార్థన చేయ బడినది. తరువాత గ్రామవాస్తవ్యులగు బ్ర॥ శ్రీ గరికిపాటి నూర్పునారాయణ శాస్త్రిలవారి పద్యములు చదువ బడినవి.

పిమ్మట పాఠశాలాభివృద్ధి సంఘకార్యదర్శియగు శ్రీ వేగేశ్వరు సుబ్బరాజుగారు తొల్లి పాఠశాల స్థాపించిన క్రమ మును గూర్చియు, దానికి కారణకర్తయు కీర్తి శేఖరుల నగు నంద్యాల నూర్పురాజుగారిని గూర్చియు నొక చక్కని వ్యాస మును జదివెరి. అం దీక్రిందికిని నుడివెరి.

ఈ గ్రామవాస్తవ్యుడు దేశభిమానియు మానసియు డును, విద్యాభిమానియు, నామిత్రుడును, కీర్తి శేఖరుడైన నంద్యాల నూర్పురాజుగారి బహుయుక్తి పరగణా ప్రజలవిద్యా సూక్త కంఠయు జరిగించి ఆ 1898 సం॥న వారి గృహంబున హోణ విద్యాప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించెరి. క్రమముగా ఆ 1900 సం॥లో దానిని మధ్యపాఠశాల గావించి ప్రభుత్వము వారి యామోదమును బడయుటకు గాను మంజుర మవనరకు టచే, శ్రీ జమిందారిగారివలన స్థలమొందు సంపా దించి ఈ గ్రామములోని విద్యాభిమానులగు కొందరి సహాయ మునలన మనమిప్పుడు సమావేశమయిన భవనమును శ్రీరాజా పాపమ్మారావు బహద్దరు జమిందారిగారి పేరుతో నిర్మాణ ముచేసిరి.

పాఠశాల ప్రభుత్వ విద్యాభిమాని దోగ్గియులు యంగీ కారమును బడసి దిన దిన ప్రవృద్ధి మానెను విద్యాభిమాని పరిష్కార పత్రముల ప్రచురమునలన రాజధాని మధ్య పాఠశాలలలో మొదటిదిగా పేరొందెను. ఇట్టి పాఠశాలాభివృద్ధి కెంతయు సంతస మొందుచుండ బాల్యమును గడు నామిత్రుడు 28 సంవత్సరముల ప్రాయముననే ఆ 1904 సం॥ అక్టోబరు నెలలో నకాలమృత్యువాతచే పరగణా ప్రజలను, తనకుటుంబమును, నుభాంబుధిని ద్రోచె. పిమ్మట పాఠశాలపోషణ కర్తవ్యము గానుండి పరగణా ప్రజల సహాయముచే ఆ 1906 వ సంవత్స రాంతమువరకు నిరపాయకరముగా జరుపబడినది. మాబాల్య దుర్భవ్యవశమున పాఠశాల మాయబడవలసివచ్చెను. నాటి నుండి నేటివరకు నసహాయముల మెచ్చించుచుండగా వైవశ యున నామిత్రునితోక నెరవేర్చబడుటతో యనునటుల నన్న పురం స్థానిక సంఘము వారి చరగణా ప్రజల దుష్టిని నివార్చుటకు భీమవరం మధ్యతరగతి అసంపూర్తి పాఠశాల నీ గ్రామమునకు మార్పించి పరగణా ప్రజల వందపములకు పాత్రులయిరి. ఈ పాఠ శాలాభివృద్ధిగాను మరొక భవన మవనరకుగా బాద్య గుణోపేతులగు కయికొండ, పోతుమర్రు, అయి భీమవరం, సెరుకుమిల్లి గ్రామముల వాస్తవ్యులు కలస, తాటియాకు సహాయము చేయుటచే చాలినంత మంచిపాఠశా వేయగలిగితిమి. మాకు జమిందారులును, విద్యాభిమానులును, ప్రభువులును నగు ఉయ్యూరు సంస్థానాధిపతుల దయకు పాత్రులమై ముందు వెంటటిభవనము నిర్మించు కొనగలమన్న నిశ్చయముతో నున్నారము.

పిమ్మట సభ్యులలో గొందరు విద్యను గూర్చియు, విక మత్యమును గూర్చియు ఘటి యితరసంగతులను గూర్చియు చక్కగా నుపన్యసించిరి.

దయాస్థి హృదయులును, విద్యా పరిపూర్ణులు నగు అగ్రాసనాధిపతిగారు హృదయానందకరములగు చక్కని యుపన్యాస మొనర్చిరి. రాజకర్త కీర్తనతోను మంగళహాస తులతోను సభ ముగిసెను. అని కొందర సుబ్బారాయుడు గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఉచితము.

మా యొక్క కంపెనీ యందుగల చెట్లు, విత్తనములు పూలు, పండ్లు, కూరగాయలు, మరిన్ని సుగంధ ద్రవ్యముల తెలుగు, ఇంగ్లీషు, క్యాటలాగును, వ్రాసినవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

టి. ఎస్. గిరియప్ప అండ్ సన్స్,
లాల్ బాగ్ రోడ్ బెంగళూరు సిటీ.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిలా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీటిముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, స్రావనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (82)

చనామధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144. No. 2. BOMBAY.

కల్యాణి - ప్రతితుడు

ఇది పేక్సియ ర్ను ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణుని చాలురతును తెలియ నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చమత్కార ములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చమత్కారమును రసమును అద్భుతములు.

కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుడు ఆ 2.

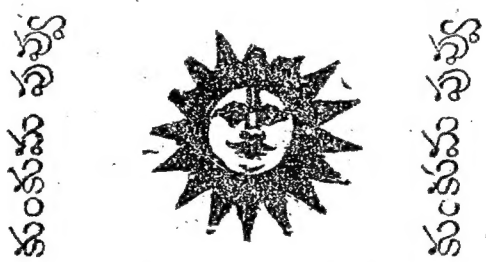
ధైర్య కవచము

మనుజునకుఁ గల పాదుప గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమనఁగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించు కుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్యుత్తములచే భేదింపదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో యత్యుత్తములకు ఆభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభీష్మతో గాంగేయాత్ అన్యత్రచ వానూ మతః" అనెడి జీతేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చక్రేతము నతి సులభకైరిని తెలియింపబడి. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,

ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనుదారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది.
వెల 0.4-0] ప్రాప్తికై ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబుకెట్టి పేటి, మదరాసు.

మీకు కావలెనా?
R.L.N. టూనిక్ మాత్రము డజన్లు 4-కి రు. 1.
మద్యము నశ్యము కేసు 1-కి రు. 1.
"విద్యానిధి," 87, రామస్వామి పేటి, మద్యము.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రికా సంచార కార్యదర్శియగు శ్రీ యుత కైపా శేషాద్రిశర్మగారు పత్రికా పక్షమున దత్తమండలములలో బని చేయుచున్నారు. కాన ఆంధ్రసోదరులు వారికి దోడ్పడి పత్రికాప్రచారము నభివృద్ధి జేపించి బ్రాధితులు.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

అమృతాంజనం డిపో వారి దివ్యోపధములు

	రూ-ఆ
జీర్ణసాయనము మాత్రము అజీర్ణమునకు	... 1-4
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	... 1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	... 0-12
మూలశంకు తెలయ దబ్బి 1-కి	... 0-8
బాలామృతము సీసా 1-కి	... 0-12
తామర తెలయ; తామర, తీటుకు	... 0-4
కలరామాత్రము వాంతిభేదులకు	... 0-6
తేనుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	... 0-8
దంతశాలహరి పండ్లపోటుకు	... 0-8
చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	... 0-6
గ్రహణి మాత్రము దబ్బి 1-కి	... 0-8

అమృతాంజనం డిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్యము.
Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Discriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ స్టాండ్ మద్రాసులో 40 సంవత్సరములకు పైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయువారు అయిరక్త పాండర్ను గాన మీ కేమి కావలయుననినను వీరికి తప్పక వ్రాయుడు.

బంగారు పతకములను
మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.
జాండూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్స్
వర్క్సు
తేన్యాములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున సిగ్గుపరుచుచును. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.
చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 100 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరూపించినచో కోర్టుముందుగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమునకు బాల్కములోనే ధాతునవ్వము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బలవీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు గూర్తవలె కబళిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలహీనులు, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జనముగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన వనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము అదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చితయారు చేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన వారివల్ల పూర్తిగగుణము కలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపాన పత్రిక పార్సులలో పంపబడును.

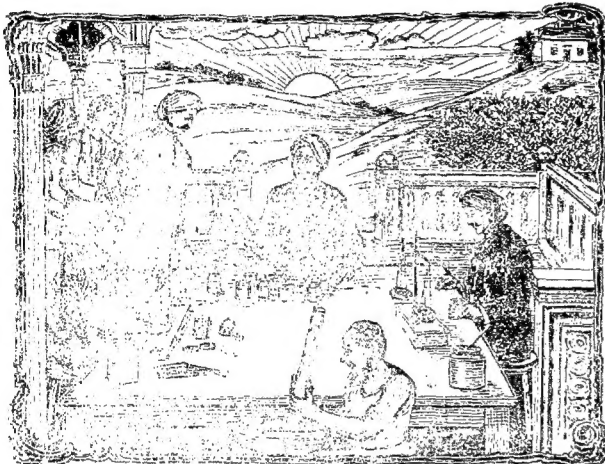
15 తులాలు, చచ్చి వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

నె 5, అవన్యూరోడు, బెంగుళూరు సిటీ

(Baron & Co)

లిప్సుమామల్ గ్లాసుబుడ్డి 1-కి నం. 0.4-0
మొనటితరం సాదానస్యం శేష 1-కి నం. 0.14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

మేలైన సువాసనపాడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసేది నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుచే తను, అపువధమాలికలకల్లును సువాసనద్రవ్యములచేతను న్ను చేయబడినది. ఇది శిశుభాగములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన న, దీర్ఘపడిశములు, ముఖ ప్రి, మైకములు, ఇత్యాది రోగోగములను అవలీలగా వదులపర్చుచియు గాక, యినియుపయోగించుచున్న, శరీర కుతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను అపేక్షించరు. నస్యజనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహించవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబ్బా బుడ్లకు 2.8-0
రెండవతరం శేష 1-కి 0.12-0

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 మె. సెకండులైబ్, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టిగాని పనులను గురించియు, తక్కు, ఇనుకవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా సున్నట్టి ఇనుకకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని నమయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల సలహా వాలోచింపవలసినది. ఏరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలలకిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

డి. రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు, మదరాసు.

(వై కాబెన్సెయర్ గోదానప్పుడు ఈ పత్రికపేరు మాడ నడవారించ గోరుచున్నారు.)

కలియుగ కల్పవృక్షము.

శ్రీకృష్ణమూర్తిబ్రహ్మశ్రీమ సుమన్యులకోరిక లను నెరవేర్చుచున్న ధాతకలియుగమందు మానవజాతి తొంకక ఉత్తిభావించితిమి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యము లనియు పొంద వైద్యవిద్యకు ప్రస్తుతమువోరవారికి

ఉచితముగా పంపబడును

రాజవైద్య నానాయక శివశక్తి, ఆయుర్వేదయ ఔషధాలయము, 20 చీనాబజారుకోడ్, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతసుఖమునుపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని క్రమాలను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు ను, ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకనిగ్రహ ఔషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పారశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటను, వాటిని పాగుచేయ గలుగుటను తరిపేయదు నిచ్చుటను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిపద్ధతులై నెన్ను యిప్పించిపంపబడును అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు అక్టోబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈనెల 30 వతేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావోగంగ బడును. ఈ క్రింద నడవారించు వారికి వ్రాసికొనుడు

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘము రాచారసంస్కరణమునకు మార్గ నిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:— ఉంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబు శెట్టి,

మదరాసు

ప్రపంచ చరిత్ర

(నాల్గవసంచిక వెలువడినది)

గ్రంథకర్త గా వారిస్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ.

లోకములో ఎన్ని రాజ్యములూ కలిగినవి. గతించినవి ఎందరో రాజులు పుట్టినారు, గిట్టినారు. ఎన్నియోజాతులు మనినవి, చనినవి. ఎందరో మహానుభావులు జన్మించినారు నిర్యాణ మందినారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు ప్రబలిన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము లేదు. పట్టణములు పట్టెనైవని. పల్లెలు పట్టణము లయినవి రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి అనాగ రికులు నాగరికు లైనారు, నాగరికు లనాగరికు లైనారు ప్రభువులు అంకితు లైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు ధనవంతులు దరిద్రు లైనారు, దరిద్రులు ధనవంతు లైనారు జ్ఞానవంతు లంధకారమునబడినారు, అంధకారమునున్నవారు జ్ఞానవంతు లైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు— కాలము, మానవుడు. 6 సంచికలు 2.0-0

ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చటెచ్చట ఏవి విధముగా ఈరెండు కారణములు పనిచేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్ట ముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయనది మా ప్రపంచ చరిత్ర ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర

ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము

145, టంకసాల వీధి, మద్రాసు

తేలుమందు వెలసీసా ౧-కి 0-8-0

ప్రతియింట నుండదగినది.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొద్దగునులుచేసిన బాధలగ్గును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

అమృతాంజనండిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.